

Et enda dyrere Tromsø

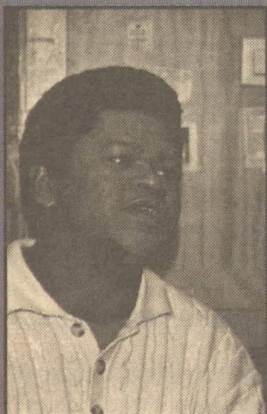
FOTO: ASGEIR JOHANSEN

STUDENTSAMSKIPNADEN i Tromsø setter kraftig opp prisene på sine tjenester. Alt fra kaffen i kantina til husleien på hybler vil øke. Verst går det likevel ut over småbarnsfamilier, som må tåle opp til 12% økning på et av landets allerede dyrreste barnehage tilbud.

Med denne økningen vil studenthyblene i Ørndalen ligge nær markedsprisen for tilsvarende hybler i sentrum.

SIDE 5

RASISME

WINSTON MAKHATE mener det er rasistiske holdninger i Studentstyret. Noe som ikke har gått upåaktet hen.

SIDE 4

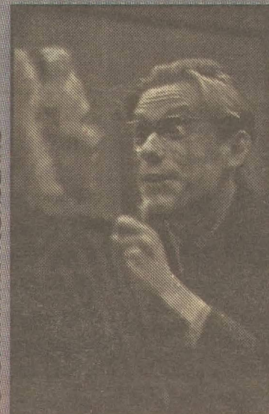
— ER JEG PÅ TV?

RORBUA og Colosseum. Tore hører mye og Howard lenker damer til stanga si.

SIDE 8-9

VOLD OG SEX

PROFESSOR misbruker kunnskap i Kabinet-teaterets nye oppsetting

SIDE 21

Det skal bli dyrere å bo på studentbolig, å spise i kantina og å ha barn i studentbarnehage. I hvert fall hvis SiTøs budsjett blir det samme som det budsjettforslaget de nå har lagt frem.

Skviser litt hardere

Barnehagene ser ut til å kunne øke med 12%, kaffen din vil øke med 25% til 50% og husleia med omtrent 3,21%. UiTø (Universitetet i Tromsø) er i utgangspunktet det dyreste universitetet i Norge å studere ved. Matprisene i Nord-Norge er de høyeste i landet, boligprisene i Tromsø er høye, kollektivtilbudet er ikke bare dårlig, men også dyrt og barnehageprisene er hinsides.

Velferdskonferanse

For oss som hverken bor på stu-

denthybel eller har barn betyr ikke de varslede prisøkningene så voldsomt mye, men hvis du derimot både har barn i studentbarnehage og bor på studenthybel vil nok denne prisøkningen merkes betraktelig i lommeboka.

Jeg vet ikke om det er heldig å signalisere at det er mulig for studentene å sørge for en større porsjon av sin egen velferd. Spesielt nå, en uke før den store vertskommunekonferansen.

På den andre siden forsterker dette Tromsøs jumboplass på velferdssaker, og slår mer enn noen-

sinne fast at samskipnadsøkonomien er strukket til bristepunktet. Staten skviser kommunen, og kommunen skviser SiTø. Det er studentene som ender opp med å betale prisen.

Rasisme?

Winston Makhate mener at det eksisterer rasistiske holdninger i studentstyret. Selvsagt finnes det rasistiske holdninger i studentstyret. Det vil det gjøre i de fleste grupper.

Et organ som studentstyret burde hele tiden være på vakt for

at slike holdninger skal få den minste grobunn. Det er helt klart at dette utspillet vil være sunt for studentstyret i lengden. Tidspunktet kunne nok vært valgt med større omhu.

Tykke hoder

Det er synd om dette blir avfeid som et valgkamputspill. For det er det nok ikke. Winston Makhate har nok tatt en tøff avgjørelse før han gikk ut i media med dette. Det som gjør at utspillet kommer akkurat nå er den kritikken Makhate fikk i anledning at han

stilte til valg på ROSSA sin liste. Han har som alle andre studenter rett til å engasjere seg i studentpolitikken, og det at noen få individer med tykke hoder mener noe annet forandrer ikke på dette.

Forhåpentligvis fører den debatten som har etterfulgt dette medieutspillet til at studentstyremedlemmene blir seg selv og sine holdninger mer beviste.

TEGNING: MARTIN TJERSLAND

STUDENTAVISA
I TROMSØ

20 år

...er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Avisa gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

UTROPJA

Adresse: Universitetet – ISV, 9037 Tromsø
Tlf: 77 64 42 83, 77 64 53 66 (desken)
Faks: 77 64 51 99
E-post: utropia@stud.isv.uit.no
Internett: <http://www.isv.uit.no/student/utropia>
ISSN: 0806-9611

Ansvarlig redaktør: Thomas Harris
Kulturredaktør: Marte Holmemo
Deskansvarlig: Per Steinar Moen
Fotoansvarlig: Åsgeir Johansen
Redaksjonssekretær: Vegard Bønes
Sivilarbeider: Stig Fagernes
Redaksjonen: Ola Bratlie, Lise Swensen, Magnus Clough, Jan Martin Berg, Siri Vaggen Olsen, Geir Kastmo, Morten Skogly, Amund Sjølie Sveen, Randi Solhaug, Pernille Ødegaard, Elin

Haugdal, Hilde Mjøs, Elin Førsum, Stine Eidissen Bya, Rune Sævik, Silje Solheim, Elin Sæterøy, Åse Linn Berntsen, Marit Helene Stensen, Jørgen Flint, Stein Ivar Mona, Silje Strand, Sigrí Sandberg, Kristoffer Jørgensen, Martin Tjersland, Børge Iversen, Camilla Glanfield, Kristine Halle, Lars Åke Andersen, Johanne Skoe Jakobsen, Linda Dahl, Lena Sundstrøm, Jarle Stunner, Kjersti Nielsen, Ragnhild

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller e-post.

Emberland, Marit Bugge og Sondre Knutsen

Trykk og opplag:
Bladet Tromsø, i et opplag på 5000

Annonsepris:
5 kroner per spaltecentimeter

Neste deadline:
21. november

Kjærlighet mellom to mennesker.
ARKIVFOTO

For noen uker siden arrangerte Homo Polaris et foredrag om det påstått eksisterende homogenet, med Per Helge Nylund som foredragsholder.

Arvelig homofili?

U Marit Bugge

For dem som ikke er innvidd i den vitenskapelige terminologien kan det være nyttig å få en liten introduksjon i hvilken oppgave genene har. Dette meget omtalte kroppslige fenomenet er cellenes arvestoff. Cellene utfører en rekke av kroppens oppgaver (for eksempel som nerveceller og blodceller). Nedlagt i cellenes kjerne ligger dette arvestoffet som inneholder informasjon om hvordan cellene skal bygges opp, hva de skal produsere, når de skal aktiviseres og så videre.

Alle kroppens celler har det samme arvestoffet som er ordnet i et komplisert system som har visse likheter med en vridt stige. Denne stigen blir utgjort av DNA-molekylet, som er ordnet sammen i bunter kalt kromosomer.

Når cellene skal utføre sine respektive funksjoner, hentes opplysninger fra DNA-molekylet. Hvert produkt fra cella har sitt bestemte gen.

Arvestoffseksualitet

Hvis denne meget forenklede ver-

sjon har bidratt med å gjøre deg om ikke annet mer på bølgelengde med disse omtalte begrepene, kan vi bevege oss inn på foredragets virkelige kjernepunkt, om det finnes en sammenheng mellom menneskenes arvestoff og vår seksualitet.

I USA foregår det et stortiltet forskningsprosjekt på dette feltet. Forskerne har til nå kun konsentrert seg om de mannlige homofile. Dermed er det ikke påvist at lesbiske seksualitet er arvelig. I tillegg er det viktig å understreke at forskningen enda er på et tidlig stadium og at resultatene ikke er til å stole hundreprosent på.

Homosegenet

Forskerne mener å ha påvist en viss sammenheng mellom noen tilfeller av mannlig homoseksualitet og et bestemt mønster i DNA på mennenes x-kromosom. Gjennom forskning på selverklærte homser, framgikk det at det var et betydelig større antall homofi-

le på morsiden enn på farsiden. Dette resultatet fikk forskerne til å lure på om et gen for mannlig homoseksualitet, hvis et sådant eksisterer, nedarves via de kvinnelige medlemmene av familien.

For å konstatere om et eventuelt «homosegen» overføres gjennom x-kromosomet fra moren, analyserte forskerne genmaterialet til en rekke homofile brødre. Av resultatene framgikk det at

Forskerne kan imidlertid fastslå at det er 93% sannsynlighet for at det eksisterer et gen som bidrar til homofili.

flertallet av brødrene hadde fellestrekk ved sine x-kromosomer.

Bidrar til legning

Det er viktig å bemerke at dette ikke alene er med på å bestemme hvilken seksuell legning avkommet får. Et mindretall av brødrene hadde ingen fellestrekk. Det er meget mulig at også andre gener er med på å bestemme mannlig seksualitet eller at omgivelse har stor påvirkningskraft.

Forskerne kan imidlertid fastslå at det er 93% sannsynlighet for at det eksisterer et gen som bidrar til homofili.

Mottagelse

Enkelte har gått til motangrep på resultatene og påstått at hvis homofili var genetisk betinget ville det blitt utsatt for et sterkt press i evolusjonsprosessen, dermed er det lite trolig at et slikt gen eksisterer.

Andre, i beregnet disse de homofile miljøene, har hilst forsknings-

resultatene velkommen. De hevder at arbeidet har vist at homofili ikke lar seg velge. Dette vil følgelig bety at for eksempel flere amerikanske delstater vil måtte endre sin lovgivning.

Heterohomo

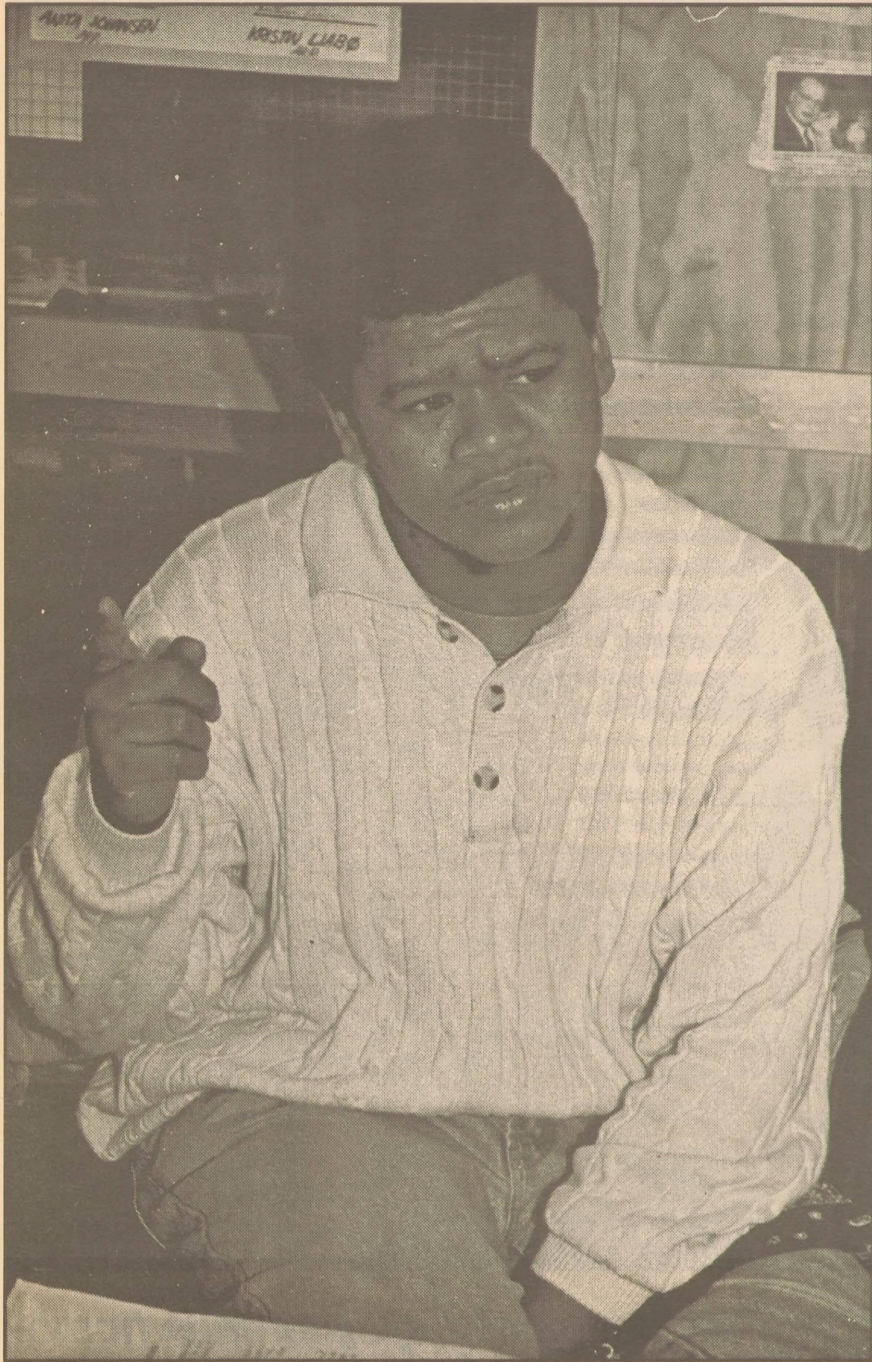
Forskningsresultatene kan også ha visse negative etiske konsekvenser. I verste fall kan de føre til at man kan teste hvor-

vidt en person er homofil eller ikke. Dette vil si at man i fremtiden kan undersøke et fosters eller en rekrutt til militæret sin (dette er mest aktuelt i USA) seksuelle legning og dermed fjerne slike uønskede «elementer».

En slik utvikling er fra de flestes synspunkt særdeles uønsket og er nok det største motargumentet mot denne typen genforskning.

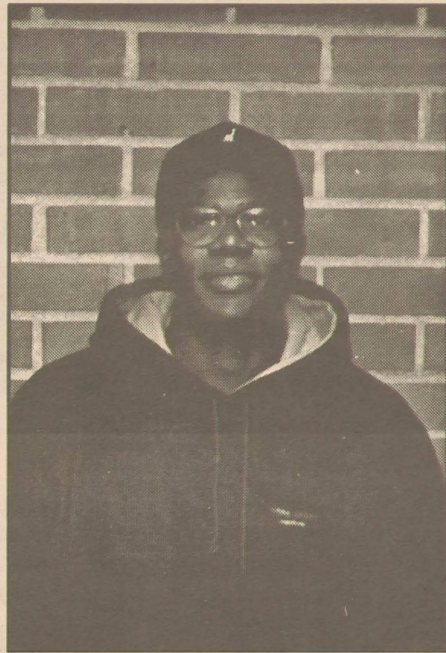
En slik test blir enda mer uetisk når man tar i betraktning at det genmaterialet som er påvist bidrar til å påvirke en persons seksuelle legning, men er altså ikke alene om å gi en eventuell homoseksuell legning hos menn. Som en av tilhørerne ironisk kommenterte.

Hvis en mann som gjennom hele livet har trodd at han var heteroseksuell skulle teste sin legning og forskeren uheldigvis skulle slumpe til å finne ut at testpersonen ifølge genene er homofil, ville ikke denne personen da få et visst identitetsproblem?

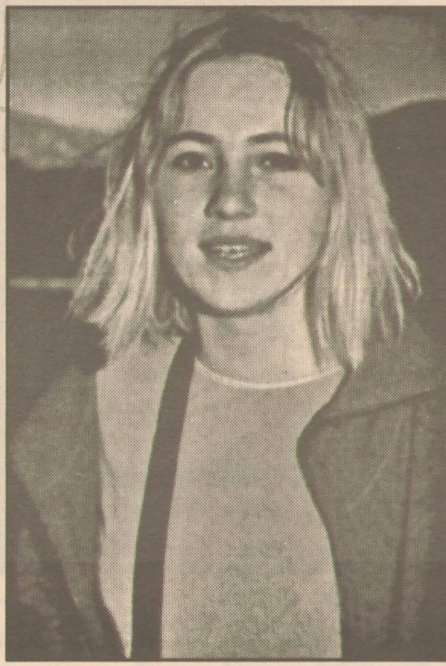
Winston Makhate

FOTO:MAGNUS CLOUGH

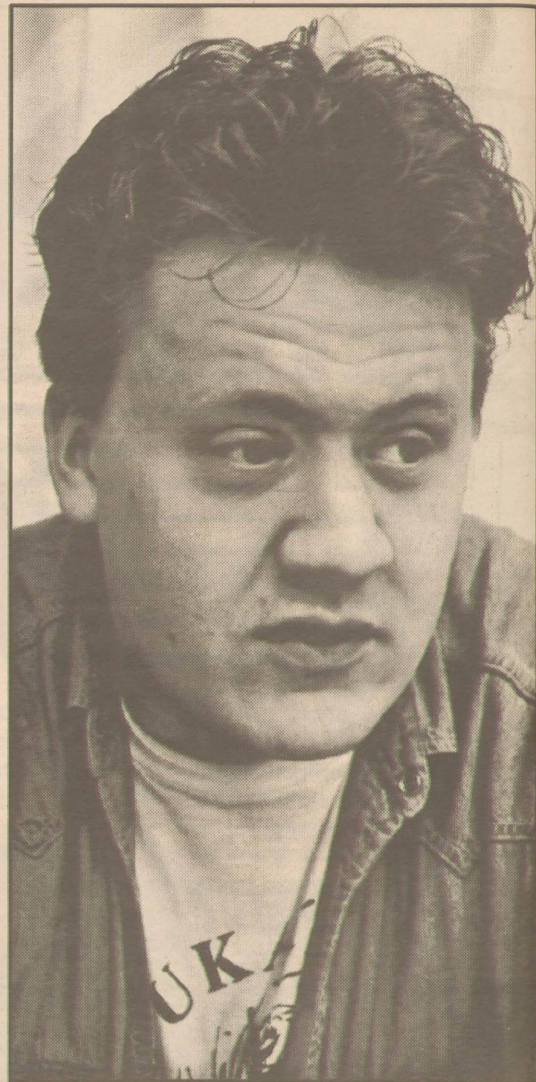
Sadique Isahaku

FOTO:MAGNUS CLOUGH

Solbjørg Marjala

ARKIVFOTO

Martin Rasmussen

ARKIVFOTO

Makhate føler seg utsatt for rasisme i studentstyret, og blir støttet av Marjala. Isahaku mener Makhate overreagerer, mens Rasmussen ikke kjenner seg igjen i rasismebeskrivelsene.

Rasisme i studentstyret?

På forsiden til Nordlys tirsdag 5. november ble vi fortalt at studentpolitikken er full av rasisme. Er dette sant? Utopia har snakket med noen av studentpolitikkerne.

U Magnus Clough

Universitetet i Tromsø er antirasistisk sone. Noe Winston Makhate mener ikke stemmer:

– I studentmiljøet i Tromsø har jeg aldri opplevd rasisme. Det er først etter at jeg begynte med studentpolitikk og fikk kontakt med studentstyret at jeg har møtt motgang på grunn av min hudfarge. Spesielt fra de konservative partiene har jeg opplevd sårende «slengkommentarer». De stiller spørsmål ved om utlendinger kan holde på med norsk studentpolitikk. Hele denne problemstillingen er uforståelig for meg. Når det er 200-300 fargede studenter på universitetet er det naturlig at disse er representert i politikken.

Utlendinger er gjennom International Students Union (ISU) automatisk representert med én representant i studentstyret. Men ikke alle ønsker å gå gjennom ISU for å komme seg inn.

Til tross for den påståtte rasismen ønsker Makhate å fortsette

sette med studentpolitikken. Han er politisk uavhengig, men representerer Radikale og sosialistiske studenters alternativ (ROSSA).

– Jeg er med i ROSSA fordi de ligger nærmest opptil mitt politiske syn, sier Makhate.

– Spesielt deres arbeid for utenlandske studenter støtter jeg.

Han er nummer fem på deres valgliste, men er selv svært usikker på om han kommer med i studentstyret.

Uforståelig

Beskyldningene fra Winston Makhate og Arulnesan Marianaya har ikke uventet skapt røre i studentstyret. Flere finner det mistenkelig at utspillet kommer akkurat under valgkampen. Blant annet Martin Rasmussen på de moderates liste:

– Det virker som man har ventet med denne saken helt frem til valget startet.

Den episoden Arulnesan forteller om i Nordlys, hvor han ikke ble valgt inn i barnehagestyret, skjedde for over en måned siden, hvorfor ble ikke dette tatt opp da,

spør Rasmussen seg.

Utover dette synes han kritikken er uforståelig.

– At Arulnesan ikke kom med i barnehageutvalget har ingenting med hans hudfarge å gjøre, dette er ren politikk. Han ble nedstemt, til fordel for en annen kandidat, fordi han representerer ROSSA. Jeg kjenner meg heller ikke igjen i denne beskrivelsen av studentstyret. I de 11 semestrene jeg har vært med har det alltid vært utlendinger representert i styret. Og ovenfor disse har jeg aldri opplevd noen form for rasisme, sier Rasmussen.

Kan misforstås

Også Kenneth Lindberget, en av SSFs to representanter i studentstyret, stiller seg uforstående til kritikken:

– Jeg har heller aldri opplevd rasisme på den måten Makhate fremstiller det. Dette virker mer som et valgkamputspill enn konstruktiv kritikk. Forøvrig tror jeg dette lett kan skade deres sak mer enn ganne, da studentene kanskje mister tilliten til utenlandske representanter når de kommer med slike utspill.

Solbjørg Marjala, som står øverst på ROSSAs liste, er delvis enig med Lindberget:

– Dette vil nok ikke gi ROS-

SA flere stemmer, heller tvert imot. Men mitt hovedpoeng er at Makhate og Marianayas kritikk ikke har noe med ROSSA å gjøre, slik flere ser ut til å tro. Det de sier er kun i egenskap av privat personer og studentpolitikere. Likevel støtter jeg deres utspill, og synes det er beundringsverdig av dem å gå ut slik. For det er nok tilfelle at en del utenlandske studentpolitikere synes det er vanskelig å delta i studentpolitikken. Kanskje fordi man ikke alltid behersker språket, og kommer til korte i debatter og møter. At de derfor noen ganger føler seg oversett synes jeg ikke er noe rart.

Winston har fått en del kritikk av personer som ikke mener at han ikke burde stå på ROSSAs liste, derfor kommer denne saken opp akkurat nå, under valgkampen, sier Marjala.

Forundret

Sadique Isahaku, tidligere medlem av NSU og SU, synes det er underlig at hvite norske studentpolitikere i studentstyret sier at de ikke opplever rasisme:

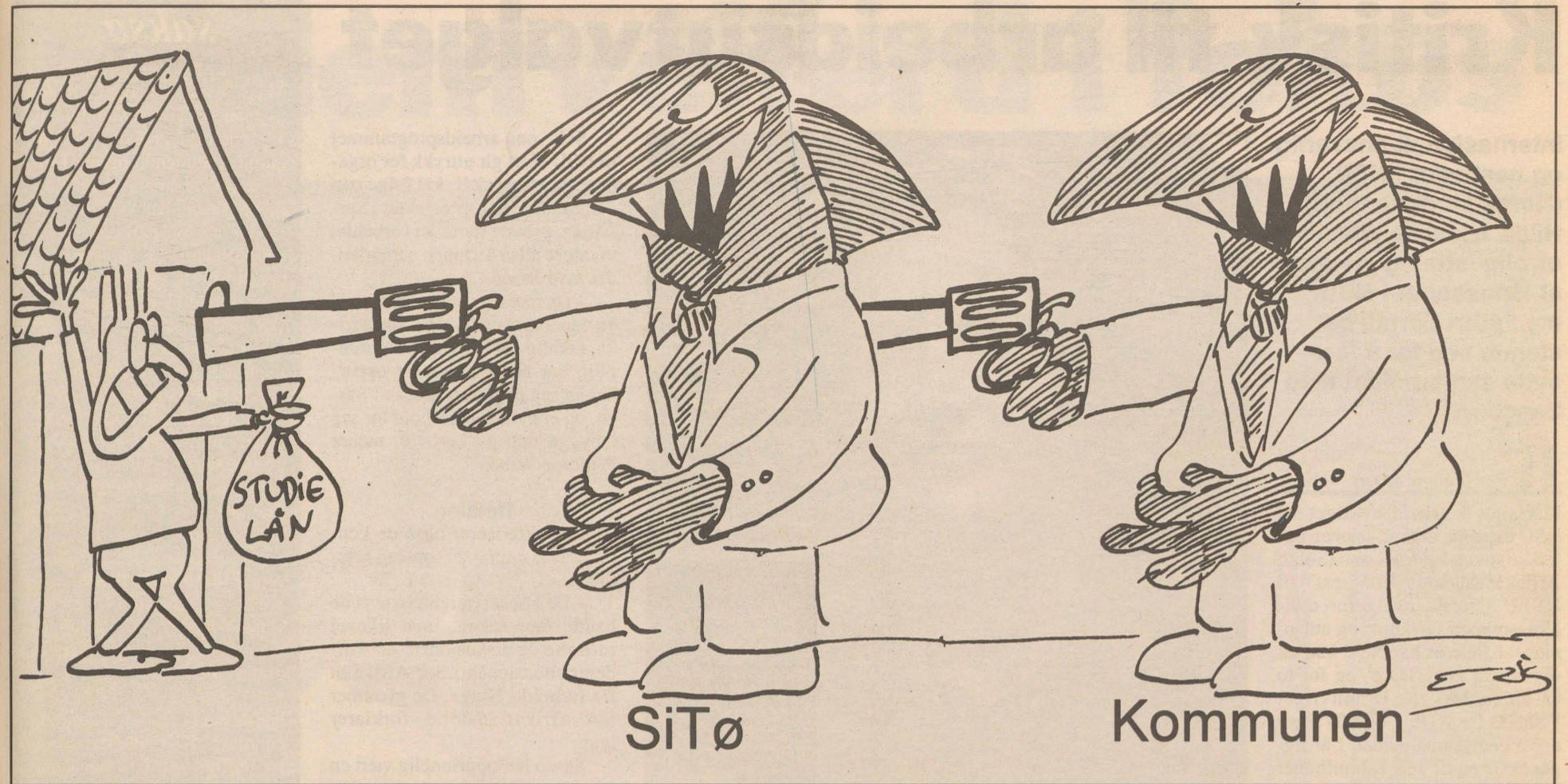
– Selvfølgelig gjør de ikke det, rasismen blir utøvd mot utlendinger, ofte fargede. Likevel kjenner jeg meg heller ikke igjen i beskrivelsen til Makhate. Det finnes rasistiske tendenser overallt,

også i studentstyret, slik som det dessverre er ellers i det norske og internasjonale samfunn. Men noen ganger blir politiske utspill feiltolket, og kalt rasisme. At det stilles spørsmål til kompetansen til studentpolitikere med utenlandsk opprinnelse, finner jeg naturlig. Med verv innen studentpolitikken representerer man studentene, og da må man vite hva man holder på med, uansett hudfarge.

Isahaku har jobbet mange år i studentpolitikken, og sier selv han har opplevd bemerkninger som kan oppfattes som rasisme, noe han velger å takle på sin måte:

– Når jeg hører slike bemerkninger velger jeg å ignorere dem, jeg vet selv at jeg er kompetent til å holde på med politik. Det lureste man kan gjøre er derfor egentlig å gjøre en best mulig jobb, og vise kritikerne at de tar feil. Jeg mener Makhate og Marianaya overreagerer når de går ut i Nordlys på denne måten. Hvis dette virkelig er et problem bør den først ha blitt tatt opp til debatt i studentstyret, eller i Utopia, avslutter Isahaku.

Studentstyreleder Sigmund Holstad var ikke tilgjengelig for kommentar.

Drastisk prisøkning

Studentsamskipnaden i Tromsø har i disse dager lagt frem forslag til budsjett for 1997. Her går de inn for å øke barnehagesatsene kraftig, samt at husleie og kantinepriser også stiger.

U Stine Eidissen Bya

Når det gjelder barnehagesatsene, så går forslaget ut på å øke foreldrebetalingen med kr 225 for ett barn, kr 325 for to barn, kr 365 for tre barn og kr 445 for fire barn. For ett barn utgjør dette en økning på 12%. Ordinær foreldrebetaling i barnehagene skal ifølge forslaget økes med omlag 2%. Kantineprisene økes med fra en til to kroner for kaffe/te, middag og to til tre andre produkter. Husleiene økes med gjennomsnittlig 3,21%. Dette forslaget er nå til behandling i økonomiutvalget, som igjen lager en innstilling til styret. I desember vedtas så neste års budsjett.

Frustrerende

Administrerende direktør Vidar Bakken og økonomisjef Anne B. Aronsen i Studentsamskipnaden beklager at barnehagesituasjonen for studentene i Tromsø er så dårlig, men legger skylden på stat og kommune.

– Det er fremdeles ikke klart hvilken avtale Samskipnaden får med Tromsø kommune for 1997, men slik det ser ut for øyeblikket vil tilskuddet vi får fra kommunen reduseres med 25% for neste år. I prinsippet vil det utgjøre 600 000 kroner, og dette får selvfølgelig konsekvenser for måten vi driver på, sier Vidar Bakken.

– Vi er nødt til å øke prisene for å kunne opprettholde det tilbudet vi har i dag. For å kompensere for kostnadsutviklingen må

– Stat og kommune må ta skylden for barnehagetilbudet og prisøkningen, sier Anne B. Aronsen og Vidar Bakken i SiTø.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

vi dessverre øke inntektene våre, sier han.

– I tillegg til mindre tilskudd fra kommunen, får vi heller ingen økning i statstilskuddet til barnehagedrift. Dessuten stiger de totale kostnadene til drift av barnehager med mer enn den gjennomsnittlige prisstigningen. Dermed har vi tre store punkter som alle går i vår disfavør, forklarer økonomisjef Anne B. Aronsen.

– Vi har så mange usikre faktorer inne i bildet, at det er vanskelig å spå nøyaktig hvordan budsjettet vil se ut. Men det må et mirakel til for at prisstigning skal unngås. Vi føler oss litt hjelpeløse. Vi kan påvirke kostnadene til en viss grad, men inntektene kommer utenfra. Der kan vi ikke gjøre noe særlig fra eller til. Situasjonen er frustrerende, fortsetter Vidar Bakken.

Kommunal oppgave

– Vi anser i utgangspunktet barnehagene for å være en kommunal oppgave. Samskipnadens barnehager skal være et supplement til de offentlige. Slik er det ikke i

dag. Det finnes vel knapt studentbarn i de kommunale barnehagene. En annen konsekvens av vår trange økonomiske situasjon er at vi har måttet skrinlegge alle utbyggingsplaner. Vi har rett og slett ikke råd. Vi hadde alt klart for en barnehage på Håpet med 52 plasser, men de planene er stuet langt vekk, sier han.

Plassmangel

– Plasser for barn i aldersgruppen 0-3 år er forøvrig et problem. Disse plassene er dobbelt så dyre som for barn mellom 3-6 år. Studentene har jo stort sett små barn, og vi mangler slike plasser. For de eldste barna har vi faktisk 100% dekning. Når 6-årsreformen trer i kraft, vil vi få plasser til overs for de eldste barna. Disse plassene skal vi da forsøke å få omgjort til småbarnsplasser, men også det koster penger. Staten og kommunen oppfordrer oss til å gjøre om plassene, men de bevilger ikke penger til formålet. Vi skal gå gjennom denne problemstillingen til våren. Tomme plasser gagnar tross alt ingen, avslutter Vidar Bakken.

– Nødvendig økning

Marianne Holst og Kato H. Olsen i velferdskomiteen i studentstyret sier at økningen i barnehagesatsene skyldes kommunens reduisering av støtten til studentbarnehagene.

U Stine Eidissen Bya

En redusering av støtten på 25% må nødvendigvis hentes inn en plass, sier de, og beklager at dette nå antagelig vil gå ut over studentforeldre.

Ifølge de to vil Arbeidsutvalget (AU) i Studentstyret ha barnehager som en høyprioritert sak fremover.

– AU vil jobbe for flere barnehager og ikke minst billigere barnehagesatser, slår Marianne Holst fast. Jeg ser for meg betydelig lavere priser i fremtiden, men for øyeblikket er situasjonen temmelig vanskelig.

– Denne saken skal opp på neste studentstyremøte, og da vil vi vedta om satsene skal gå ned eller stige, sier Kato H. Olsen.

– Siden kommunen vedtok å kutte støtten til studentbarnehagene, er prisøkning dessverre en nødvendighet. For å kunne fortsette driften som før må pengene tas fra en annen plass. Økes ikke barnehagesatsene, må vi hente

penger fra andre poster. Nå må foreldrene betale litt ekstra og det samme må SiTø gjøre. Siden SiTøs samlede budsjett skal gå ut i null, må alle dele underskuddet, forklarer de.

Geir Jarle Voldmo i Samskipnaden har fremmet forslag om å redusere økningen per barn fra 225 kroner til 125 kroner. Sannsynligvis vil Studentstyret også gå inn for dette. Større økning enn 225 kroner i per barn blir i alle fall ikke aktuelt.

– Et annet problem i forbindelse med barnehagene, er at det er mangel på plasser for de yngste barna. Plassene er delt inn i grupper for barn mellom 0-3 år, og 3-6 år. Plassene for de eldste barna er mest lønnsomme, og blir i større grad prioritert, følgerlig er det mangel på plasser for de yngste barna. Studentene har selvfølgelig størst behov for disse plassene. Studenter får jo barn i studietiden, de kommer ikke hit med 4-5 år gamle barn, konkluderer de.

Kritisk til arbeidsutvalget

Internasjonalt ansvarlig og nestleder i NSU (Norsk studentunion), Hilde Widerøe Wibe, er utrolig letta og glad for at landsstyret i NSU med stort flertall bestemte seg for å fortsette samarbeidet med Sasco.

U Per Steinar Moen

Flertallet i arbeidsutvalget til NSU mener at organisasjonen bør trekke søknaden for Sasco (South African Students Congress) til NUFU (Norsk utvalg for utviklingsrelatert forskning og utdanning). I flere år har NSU hatt en samarbeid med Sasco, og for to år siden fikk NSU innvilget 800.000 fra NUFU og UD for å drive dette samarbeidet. I år ligger NSU an til å få 1,2 millioner kroner til dette samarbeidet, men flertallet i arbeidsutvalget ville altså trekke denne søknaden. Men nå har altså landsstyret i NSU gått i mot arbeidsutvalget, og velger å beholde søknaden til NUFU.

Kritisk

– Flertallet i arbeidsutvalget forsøkte å overprøve arbeidsprogrammet og velte hele samarbeidet med Sasco, sier hun som utgjorde mindretallet.

Hilde Widerøe Wibe er ikke nådig i kritikk av diskusjonen som foregikk på landsstyremøtet fre-

Skuffet, men glad: Nestleder i NSU, Hilde Widerøe Wibe, er glad for at landsstyret fortsatt vil samarbeide med ANC-vennlig studentorganisasjon i Sør Afrika.

ARKIVFOTO

dag 7. november.

– Det var en to timers debatt som gikk ut på om Sasco var en kommunistisk og udemokratisk

organisasjon eller ikke. Det var spesielt ille at vi hadde en Sasco-representant til stede under møte, forklarer Hilde Widerøe Wibe.

Selv om arbeidsprogrammet til NSU klart gir uttrykk for organisasjonen spesielt skal følge opp demokratiseringsprosjektet i Sør-Afrika, prøvde flertallet i arbeidsutvalget altså å stoppe samarbeidet med Sasco.

– De foreslo et samarbeid med en annen organisasjon i Sør Afrika, nemlig SAU-SRC. Men samtidig har NSU i lang tid opparbeidet seg et godt forhold til Sasco, og et nytt slikt forhold lar seg i bygge opp på kort tid, mener Widerøe Wibe.

Hetsing

Hun karakteriserer også de konservatives oppførsel som ren hetsing.

– De konservative visste at de hadde tapt saken, men likevel fortsatte de diskusjonen. De vurderer situasjonen i Sør Afrika ut fra forhold i Norge. De glemmer Sør Afrikas historie, forklarer hun.

Sasco har opprinnelig vært en kamporganisasjon, og på mange måter ungdomsorganisasjonen til ANC gjennom tidene.

– Nå som virkelighetsbildet er forandret og Sasco er under endring, så er det enda viktigere å samarbeide med dem, sier Hilde Widerøe Wibe.

Viktig debatt

– Likevel har dette vært en viktig debatt. Nå har vi fått satt dette samarbeidet med Sasco på dagsorden, og det vil nok gjøre samarbeidet lettere, avslutter hun.

– Tilknytning til kommunistparti

– Jeg det er på tide at NSU vrir samarbeidet over til organisasjoner som dekker alle studentene i Sør Afrika, sier Marianne Grimstad Hansen, en av ildsjelene bak flertallets vedtak til forslag.

U Per Steinar Moen

Flertallet i arbeidsutvalget vil også gjerne informere om hva slags organisasjon Sasco egentlig er. Det at de har «sterk tilknytning til ANC og SACP, Sør Afrikas kommunistiske parti», blir lagt vekt på av dem.

– Vi synes ikke at NSU skal samarbeide med sosialistiske og kommunistiske studentorganisasjoner, sier Marianne Grimstad Hansen, en av pådriverne bak forslaget om å avbryte samarbeidet med Sasco.

– Sasco er på ingen måte en organisasjon i Sør Afrika som NSU er i Norge, hevder hun.

Hun avviser enhver kritikk fra Winston Makhate om at flertallet har misforstått Sør Afrikas

Marianne Grimstad Hansen.

ARKIVFOTO

brutale historie.

– Vi er klar over situasjonen i Sør Afrika, og vi skjønner da at NSU gjennom tidene har hatt et nært samarbeid med en organisasjon som aktivt har jobbet mot apartheid. Men nå synes vi det er på tide å vri samarbeidet over til organisasjoner som er åpne for alle studenter, påpeker Grimstad Hansen.

For omfattende

Marianne Grimstad Hansen har

Svært skuffet

Winston Makhate fra ROSSA (Radikale og sosialistiske studenters alternativ) er svært skuffet over holdningene til enkelte i arbeidsutvalget i NSU.

Winston kommer selv fra Sør Afrika, og har jobbet aktivt mot apartheidsystemets grusomheter.

selv vært i Sør Afrika i forbindelse med dette samarbeidet, og på denne måten har hun opparbeidet seg et inntrykk på hvordan ting foregår innenfor organisasjonen. I flertallets innstilling blir det foreslått andre organisasjoner som NSU kan samarbeide med, dog med et mindre omfattende samarbeid.

– Vi følte at et slikt omfattende samarbeid med en slik organisasjon ville ta for mye ressurser både tidsmessig og øko-

– Jeg føler at disse ikke har oppfattet Sør Afrikas historie, forklarer han. Enhver organisasjon i Sør Afrika sympatiserte enten med ANC eller Nationalist Party, og dette henger selvfølgelig igjen. For Sasco var det helt naturlig å ha et samarbeid med ANC og kommunistpartiet i Sør Afrika, forklarer han.

I tillegg påpeker han at de fleste organisasjonene er i endring for å tilpasse seg den nye tiden.

nomisk. Selv om beløpet ikke blir gitt av NSU, så skal vi stå for koordinering av pengene. Dette følte vi ble for omfattende for oss, forklarer hun.

Lojal

Likavel påpeker hun at hele arbeidsutvalget lojalt vil følge landsstyrets vedtak. De vil fortsatt opprettholde det omfattende samarbeidet med Sasco.

Universitets-saksa

Lang ventetid

Maria Kase har ventet i mer tre måneder på godkjenning av 1. avdeling medisin fra Ungarn fra Studentkontoret. Dette har blant annet skapt problemer med lånekassen. Maria tar nå ex. phil. og følger det obligatoriske opplegget på preklinikken, en plass en annen student kunne hatt. På Det medisinske fakultet er det ikke noen klare regler for godkjenning, hver og en blir behandlet individuelt.

– Jeg kan ikke tenke meg annet en at Maria Kase vil få godkjent sin preklinikk fra Ungarn, sier fakultetsdirektør Teigland.

(Studvest, Bergen)

Fjorten ble til en.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet på UiB å opprette 14 læringsplasser under Reform-94. Selv om UiB har hatt god tid på seg, har de bare klart å opprette en plass. KUF mener det er for dårlig fordi UiB har kapasitet til å ha minst 14 læringsplasser. Eli Glambek, kontorsjef i personalavdelinga ved UiB, lover forbedring og vil opprette rundt 10 læringsplasser til neste år.

Imens er den eneste læringen på UiB fornøyd med måten Kjemisk Institutt har tilrettelagt læringsplassen hennes.

(Studvest, Bergen)

Motmelding

Hilmersen-rapporten tar i all korthet for seg hvilke muligheter NLH har for å spare penger på undervisning uten at det fører til redusert undervisningstilbud. Studenttinget har nå kommet med sin motmelding. Studentorganisasjonene har ikke blitt engasjert og det er blitt brukt for liten tid på rapporten. Målet til NLH må ikke være å presse flest mulig studenter gjennom utdanningen til lavest pris.

(Tuntreff, Ås)

Ostehøvel og brunost

Uka-96 har satt ny verdensrekord med brunost og ostehøvel. Det var ikke nok å lage verdens største ostehøvel på cirka 285 centimeter. De slo like gjerne til med en brunost på 126 kilo. De slo den regjerende Verdens rekorden med hele 96 kilo!

(Tuntreff, Ås)

Komplett komplott

Det hersket forvirring blant de rundt 700 NTNU-studentene som møtte opp på allmøtet den 25. oktober. I anledning overgangen fra Studentallting til Universitetsutvalg skulle de nye spillereglene for studentdemokratiet fastsettes. Arge stemmer hevder at studentene ble ført bak lyset av erfarne studentpolitikere fra moderat hold.

(Under Dusken, Trondheim)

Studentvelferd i fokus

Hvem har ansvaret for studentene sitt ve og vel, vertskommunene eller universitetet? Dette er et omstridt spørsmål, derfor arrangeres det en vertskommunekonferanse 12 og 13 november her på universitetet.

U Marit Helene Stensen

– En del kommuner trenger nok å bli sitt ansvar for studentene bevisst, sier rektor Tove Bull.

I lys av bolig og barnehagetilbudet til studentene er nok dette

spørsmålet svært interessant for de fleste på UiTø. Konferansen tar sikte på å klargjøre dette ansvarsforholdet for alle byene i Nord-Norge som har universitets og høyskolestudenter. Det er Råd for høyere utdanning i Nord-Norge (RHU) i samarbeid med student-

organisasjonene i Tromsø som står bak denne konferansen.

Hvorfor konferanse

– Det er tre institusjoner som har ansvar for studentenes levekår, nemlig Universitetet, Tromsø kommune og Studentsamskipnaden (SiTø). Det er helt klart at SiTø har et supplerende ansvar, men ansvarsforholdet for mange av de kommunene som er vert for høyskoler eller universitet trengs nok å kastes lys over, sier Bull.

Det er store forskjeller fra

kommune til kommune når det gjelder tilbudet til studentene. En slik konferanse vil nok ikke løse alle problemene, men den kan bidra til at kommunene blir seg sitt ansvar mer bevisst,

Tromsø på jumboplass?

– I det siste har det vært slik fokus på tilbudet Tromsø gir til sine studenter når det gjelder barnehager og botilbud at jeg tror Tromsø kommune nok er seg sitt ansvar rimelig bevisst. Det er nok av verbal velvilje, men når det kom-

Rektor Tove Bull mener at en Vertskommunekonferanse vil være et viktig skritt i riktig retning for å bedre studentvelferden.

FOTO: ASGEIR JOHANSEN

mer til praktisk handling så viser kommunen til en ekstrem befolkningsvekst og at de må foreta knallharde prioriteringer. Det er tross alt mange tromsøfolk som heller ikke får barnehagetilbud, og som har problemer med å finne seg en plass å bo, avslutter rektor Tove Bull.

English summary

By: Magnus Clough

Racism in the student council

Foreign students, claims Winston Makhate, experience racism in the student council.

– Some politicians question my capabilities of representing the students. I find this very intimidating.

Sadique Isahaku, an ex-student politician, does not totally agree with Makhate.

– There is some racist tendency in the council, but no more than is to be found elsewhere in society. In my opinion this is more a question of politics than racism, and I choose

to treat it as such. Ignoring and trying to prove that the criticism is unfounded, is a better solution.

Makhate represents The Radical And Socialistic Students Alternative (ROSSA), and Sobjørg Marjala in ROSSA was not particularly pleased when this problem surfaced during election week, because this resulted in the other parties accusing ROSSA of using it as a vote-gathering issue, which it is not. According to Marjala,

this is purely a private matter, and has nothing to do with ROSSA.

Students welfare

Who is responsible for the students welfare and social well-being. This was the main issue of the conference arranged at the university during the 12th and 13th of November.

– Some city councils are not accepting their full responsibility, claims rektor Tove Bull. In the light of the current housing and kindergarten problems, many at UiTø ought to be interested in the conference, as during the two days of the conference the problem of who is responsible for the above will be discussed and hopefully clarified.

Continuing the co-operation

Hilde Widerøe Wibe, the deputy-leader of the Norwegian Students Union (NSU) and also responsible for international affairs, is relieved by the NSU's decision of continuing their co-operation with the South African Students Congress (Sasco). The working committee "arbeidsutvalget" was against the proposal, and did not want to apply for the 1.2 million Nkr needed to maintain the relationship.

At the national student council-meeting Friday the 7th of October there was a debate about

whether Sasco was communistic and not democratic in their politics. It was suggested that we instead of Sasco should co-operate with some other South-African organisation.

Drastic price increases

"Studentsamskipnaden" has put forth a proposal for the 1997 budget. This includes price increases for kindergartens, student flats and catering. The exact amount being Nkr 225 increase in kindergarten fees, a 3.21% increase in housing costs and Nkr 2-3 extra on coffee, tea and meals in the canteens.

– Det er bare å fylle opp bollen på bordet med potetgull og hive innpå drikkevarer. Fårshcpil er i gang.

Stine Eidissen Bya
Marte Holmemo

Programleder Beate med store fans fra ISV.

ALLE FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN OG SIRI VAGGEN OLSEN

Fårshcpil med fjortisser

Bakkalaaaoooo. Det er tid for oss å entre det store discoamfiet. Få av oss har følt oss særlig hjemme på Colosseum, få av oss har andre assosiasjoner til ordet «vorskpiel» enn fred, øl og fordragelighet sammen med dertil egnede venner. Men nå skulle vi på Fårshcpil med Beate, Håvard (les: «Howard»), faxmaskinen Emma og resten av teamet fra NRK. På direkten.

Vet ikke om nervøsiteten for å bli sett på TV, fører til massiv skjelving av aurenene våre, slik at vi ser ut som staute hippopere. I hvert fall blir vi tatt for å være dansere. Det er bare å henge seg på. Håvard kan opplyse om at hans store mål er å få flest mulig damer på stanga si. Vi nikker gjenkjennede, dette er en verden for virilile tenåringer og deres blondiner i trange bluser.

Svimlende sommer

Halvparten av oss havner i bussen, hvilket ikke er noe vanlig Tromsbus buss med sur sjåfør, men en full av utstyr, skjermer, miksebord og andre tekniske greier. Denne skal være en av de mest avanserte i verden, kan de fortelle oss, og prisen var den samme som en kongebolig eller to. Der inne går det an å kommentere negerdamene som ikke kan synge uten at det kommer på TV, selv om konsentrasjonen er høy.

Verre er det nok for de av oss som må være publikum under prøvesendinga. Utopias malplasserte kulurredaktør passer ikke særlig godt i rollen som syttenog-et-halvt år gammel «babe» under intervju med sjarmøren Håvard. Hun unnskylder seg etterpå med at hun ikke hadde briller på, og at Håvard holdt Barbie-dukkekamifonen sin foran teksten hun skulle lese. Men fadesen går fort opp i røyk fra røykmaskinen på golvet, og prøvene fortsetter. Så må Beate med de nye flettene i sminken.

Gjengangere fra ISV

Etterhvert stormer det unge publikum til Colosseums arena. Det er få av disse vi hadde sett på universitetsområdet, men plutselig skimter vi en av de evnerike fra ISV. Den ene av disse med skiltet «fårshcpillversting» rundt nakken, Hallgeir (21) kaller han seg, og tar grunnfag i statsvitenskap når han ikke opptre på TV. Han skryter av at han har vært med på hvert eneste program sammen med studiekameraten Lars Otto (22).

Hallgeir skjønner godt at mange ikke liker programmet, men han synes det er skikkelig gøy å være deltaker; med høy partyføring og lav moral blir programmet ukas høydepunkt. Dessuten sier han noe om damer som vi ikke skulle publisere. Howard ærer sin gamle gjenganger på direkten, og den ungdommelige statsviterstudent blir neppe å vaske ørene sine etter dette.

Få publikumere

Til tross for at programmet har sine faste fans, er det minimal oppslutning denne dagen vi entrer podiet.

– Det er plass til cirka hundre, sist kom det seksti. Det var litt lite, men det går det også, fortalte en av arrangørene oss innledningsvis. Det kommer femti stykker. Vi antar dette skyldtes at aldersgrensa er noe høyere enn gjennomsnittsalderen på seerne. Publikum blir dermed oppfordret til schizofrene tendenser, være der kamera lyser rødt.

– Vodka, jeg vil ha mer og mer og mer. Danse det kan de. Hopp og sprett, og elålelåa så morsomt. Et par halvliterer går ned, men de øvrige glassene må nok spares til den store glasstablingkonkurransen. To par, hele femten glass i vinnerstablen. Taperene mister noen i golvet, og skjærer seg på hendene. Vinnerdama, Siri, blir belønnet med å bli lenket fast til Håwards stolpe inntil videre.

Hive i haue'

Musikkvideoene surrer på den store skjermen, og stemninga tar seg overraskende opp etterhvert. For Beate må det dog sterkere saker til. Ikke vet vi om det er hennes høye alder, men dama med de for anledningen svarte flettene, men i alle fall må hun prøvesmake flere av den typen drinker som det etter aldersgrensa ikke skulle være lov å servere. Men den snille Henry bak disken oppfyller alle Beates ønsker, slik at hun kan sitte bak disken og «hive i haue'» som Håvard etterhvert utbryter på dårlig nordnorsk.

Beate er imidlertid ikke fullere enn at hun kan overraskes av Ole Andreas Hoen alias Okiman på Colosseums toalett. Her beviser de at tagging tross alt er både lov og tøft, og dekorerer veggene med sine signaturer.

Bjellands hermetikk, takk

Høydepunktet i programmet er kommet; stolen. NRK må ha spist ufattelige mengder med fiskeboller for å kunne stable så mange bokser, og ha fryktelig dårlig råd for å stable dem så smalt i enden, mot det store titusenkroneblinken som venter i enden. Siri bæres' av to stovokste karer fra Studio 7, som spenner henne fast i stolen, og snurrer henne rundt i torturinstrumentet endel ganger.

– Det er ikke meninga du skal klare det, avlører en av de sterke karene i singlet. Siri klarer det heller ikke. Hun går rett i fiskebollemuren, river. Håvard tuter med hornet. Siri får en stol, og litt trøst av

Diskobalaaika med Håvard og Barbie.

gutta fra Studio 7, som viser seg å være meget sympatiske. Hun er hvit i fjeset og innrømmer at hun syntes det var ekkelt.

Skulle vært yngre

Men på dansgolvet surrer kameraene videre. Noen fakser til, litt disco. Så er det slutt, og kamera er slått av.

Det gikk bra, takk skal dere ha alle sammen, men nå må dere gå for her er det 20 års aldersgrense nå.

Beate kommer bort til oss og vil vite hva de politisk korrekte studentene synes. Vi vil ikke svare. Det var vel ikke helt visjanger. Kanskje da vi var femten, og da femtenåringene slapp inn her. Det er likt noe som ikke stemmer.

– Skriv at æ bare har jobben fordi æ er ha en rik, pen mann som kan skaffe meg adelige barn, sier Beate og bryter all politilighet som måtte ha oppstått. Vi ler og gleder oss.

Etter jul kjører NRKs dyre busser ski-VM i Trondheim, og Fårshcpil er historie som neppe gjentar seg.

I Skogglunds rike

Rorbua – toppen av nordnorskhet, og verdensberømt i Norge for å huse det etter hvert så kjente TV-programmet «Du skal høre mye». Hit kom vi og fikk roet nerver og sjel etter å ha vært på Colosseums intense «Fårshcpil».

Da Utopia ankommer 2 1/2 time før sendestart, er stemningen avslappet og rolig. Ansatte på Rorbua og teknikerfolk valser rundt i lokalet i skjønn forening. NRK-bussene står på utsiden, og kameraer og annet utstyr er på plass. Vi våger oss inn på SAS for å finne programlederen og de andre brikkene som må til for å få programmet i havn. I briefingrommet (eller var det garderoben?), blir vi mottatt av Eirin som på forhånd har godkjent vår tilstedeværelse i programmet. Hun er vennligheten selv, og gir oss dagsplanen. Så kommer dagens store høydepunkt – vi får møte Kongen av Rorbua, Tore Skoglund. Han går rolig bort til oss usle små Utropister, og håndhilser på oss.

Overveldet av denne fantastiske opplevelsen snubler vi tilbake til Rorbua. Lyd- og kameraprøvene er allerede godt i gang. Den russiske trekkspillvirtuosen Andrej Stepanov spiller som om dommedag er nær, mens teknikere, lydfolk og gud vet hva vimser rundt og sender beskjeder til hverandre via walkie-talkie.

Hr. Flettefrid

– Er dere fornøyd med lyden på Andrej? Svaret var tydeligvis positivt, for den russiske trekkspilleren får beskjed om at han kan gå og slappe av før sending. Pianisten Trond setter seg til pianoet sitt for å tilfredstille de prøvekåte teknikerne. Etter ham er det Tore Hansens tur. Han imponerer stort med sin versjon av klassikeren «Lille Laila». Innlevelsen er det ihvertfall ikke noe å si på. Det er nesten så man må kikke etter om ikke Sputnik lurar i kullissene et sted.

Så gjenkjenner vi plutselig en særdeles velkjent stemme bak oss. En viss frue fra Øvre Singsaker synes å ha ankommet. Vi snur oss for å få se denne store norske kulturpersonlighet i levende live. Skuffelsen er derfor stor da vi ikke ser annet enn en helt alminnelig godt voksen herremann. Kledt i svart dongeri og svart t-skjorte ville han neppe blitt lagt merke til på gata. Men stemmen er ikke til å ta feil av, så dette må være hennes bedre halvdel, Jakob Margido Esp.

Skal vi ikke være dus og være venner. Det vil ganske sikkert gi litt sympati. Jeg ser du smiler og tviler, kanskje. Men allikevel, skal vi ikke være dus iallfall for i kveld.

Det er klart for opptak i Rorbua.

Håndsminke

– Gi ham lyddekning hele veien inn, sier en eller annen til de som styrer med lyden, og så skal nestemann hentes inn. Stand up-komikeren Freddy Kjensmo tusler stille inn til mikrofonen uten å gjøre særlig vesen av seg. Jeg må ta meg i å bli forbauset over hans beskjedenhet. Jeg trodde vel kanskje at komikere var brautende og proppfulle av selvtillit. Kanskje er han det også, hvem vet. NRK-folkene diskuterer om Freddy skal sminkes på hendene eller ikke. Tore Skoglund må også pent finne seg i å få lydprøvd stemmen sin, og så ser det ut som alle er fornøyde. Produseren kommer inn fra busen, og informerer oss om hva som skal skje videre.

Sammensurium

– Det er en time til vi slipper inn publikum, så crewet går nå for å ta seg en matbit. At vi er ferdig så tidlig har forresten aldri skjedd før. Vanligvis er det adskillig mer kaotisk her enn i dag, sier han og forlater oss. Vi stikker avgårde for å finne noe å bite i, og tenk, der står folk allerede i kø utenfor en time før publikum slippes inn. Snakk om å være ivrig etter å komme på skjermen. Når vi kommer tilbake, er den før så rolige Rorbua forvandlet til et sammensurium av mennesker. Her er det stappfullt, og køa foran bardisken er verre enn Colosseum en lørdagskveld. Det nærmer seg opptak, og stemningen er ganske enorm. Koordinatoren

for det hele instruerer publikum om å oppføre seg pent. Så kommer Skoglund og stemningen stiger om mulig ytterligere.

Trengsel til tusen

– De som henger med geipen og faen ikkje

En programleder, en finere frue fra Øvre Singsaker og en pianist. Tre herrer med sjarm og pondus.

flire blir tilskrevet etterpå, sier han, og publikum er helt med. Stemningen er god i dag, det er akkurat som å være på bygdefest på Senja.

– Det lukter alkohol, flirer han videre. Så kommer den store allsang-testen. «Skal vi ikke være dus og være venner» og så videre. Vi lar oss overmanne av stemningen, og synger med, heldigvis ser ingen av vennene våre oss. Programmet går knirkefritt. Publikum smiler og ler, og alt er bare trivelig. Selv Johan J. Jakobsen kan altså fortelle vitser, hvem hadde vel trodd det? Så er første program ferdig, og det neste skal lages. Publikum skal bytte plass, og det er ikke bare bare. Å skaffe seg en plass på benkene synes å ta alle hemninger fra det ellers så ordentlige, godt voksne publikumet. Her er det trengsel til tusen, dette er som å være på Take That-konsert, eller noe sånt. Til slutt er folk på plass, og de

heldige som fikk plass på benkene kan smile tilfreds til stakkarene som står bak kameramannen og ser på.

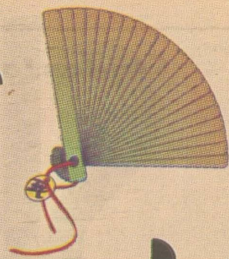
Glis om kjeften

Det hele forløper uten problemer, og så er vi ferdige. Publikum takkes og klapper for seg selv. De forlater lokalet med et glis om kjeften og gleder seg til å se seg selv på TV. Skoglund forsikrer seg om at vi har fått det vi er ute etter, og forteller at dette er det niende året de holder på. På spørsmål om de har tenkt på å legge opp, svarer han at det for øyeblikket ikke er aktuelt.

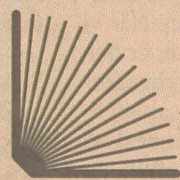
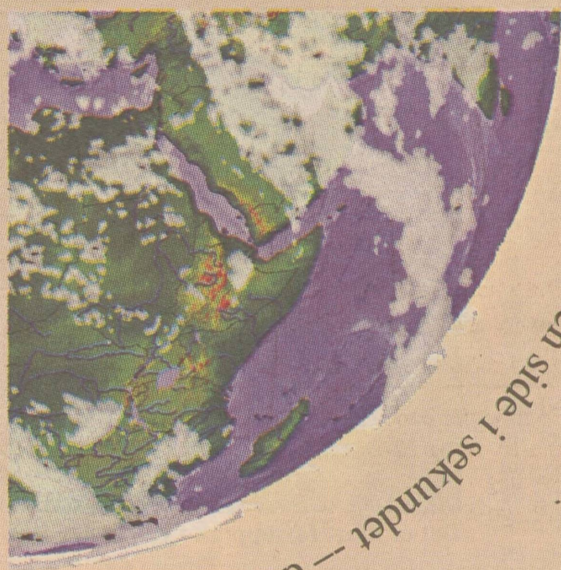
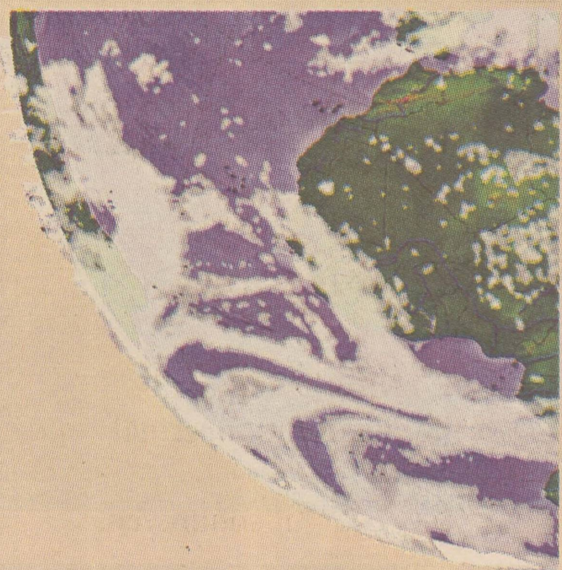
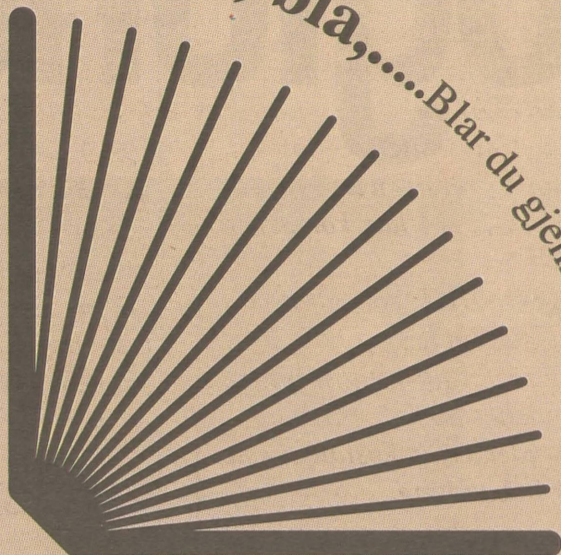
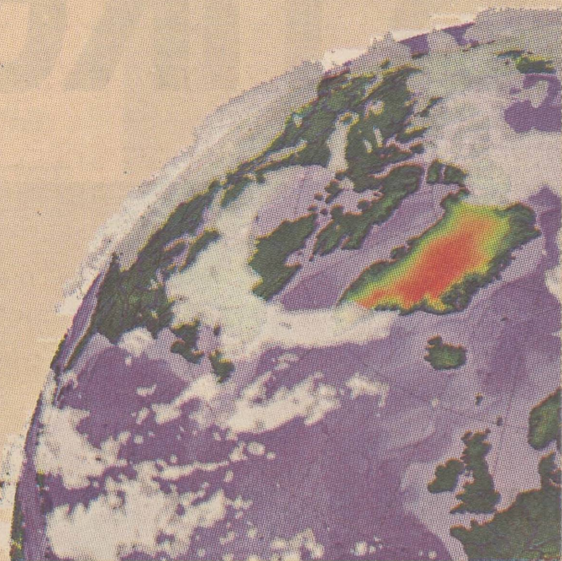
– Seeropplutningen har bare gått opp i det siste. Men vi vil ikke gå ut med halen mellom beina, så vi har hele tiden antennene ute, avslutter han og forlater lokalet. Vi river oss løs fra all hyggen, og vandrer ut med allsangen klingende i ørene.

Reibo & Cetera RRA 110

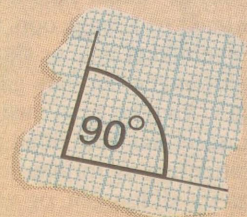
Bla, bla, bla,....Blar du gjennom våre bøker med en hastighet på én side i sekundet -- dag og natt -- vil du holde det gående i årevis. Men i mellomtiden hadde jo vi fått inn haugevis av nye bøker. Derfor er det faktisk smartere å kjøpe noen få, og heller lese dem grundigere -- det være seg til studier, fordyppelse eller fornøyelse.

AKADEMISK KVARTER

B O K H A N D E L

Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9005 Tromsø, Telefon: 77 64 49 20, Telefaks: 77 64 49 19, E-mail: ak@ak.uit.no

Studentenes Sosialtjeneste

Du kan ta kontakt med Studentenes Sosialtjeneste ved ulike sosiale og personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, tvil om studievalg, eksamensangst...

Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i. Konsulentene har taushetsplikt. **TA GJERNE KONTAKT.**

Kontoret er i kjelleretagen på Universitetsbiblioteket, med inngang fra nord (inngang på yttersiden av bygget). Treffetid 10-14 hver dag. Klokken 13-14 har kontorene åpen konsultasjon.

Husk å benytte deg av **HELSEFONDET**, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Søknadsskjema fåes hos Studentenes Sosialtjeneste.

Psykolog: Henvend deg til Studentenes Sosialtjeneste om muligheter for psykologisk behandling.

Ekspedisjon, Jill-I. Larsen Tlf: 77 64 53 23

STUDENTSAMSKIPNADEN LEDIGE STUDENTBARNEHAGEPLASSER

SITØ HAR LEDIGE STUDENTBARNEHAGEPLASSER FOR BARN FØDT I 1993 ELLER TIDLIGERE.

Er du student med behov for barnehageplass, og barnet ditt fyller 3 år innen 31.12.96, ta kontakt med barnehagekonsulent Kjersti Carlson på tlf. 77 67 50 25. Barnehageavgifta er på kr. 2075 pr. mnd. incl.kost.

VI SENDER SØKNADDSKJEMA

Treffstedet

Åpningstider:

Mand-torsd 10-24

Fred-lørd 10-02

Søndag 13-24

Telefon 77 61 97 70

VELKOMMEN TIL BOWLING & SQUASH PÅ STAKKEVOLLVEIEN 49/51

Squash: Kun kr. 30 per ½ time per bane før 16 allehverdager. Kr. 40 per ½ time 16-18 og 22-24 alle hverdager og hele lørdag og søndag

OBS: Nå også innendørs go-kartbane. Inngang gjennom Bowlinghall

Husk studentpriser hverdager fra 10-18 og 22-24 og hele lørdag og søndag

Biljard - flipper - air-hockey

STUDENTSAMFUNNET

I TROMSØ

MELD deg inn i
Studentsamfunnet nå!

60,- fram til sommeren.

Ta kontakt med kontoret vårt
vis a vis Studentstyrekontoret.

KILROY'S UAVHENGIGHETS- ERKLÆRING

punkt 37:

**"Alle har rett til å
oppleve verden på
sin egen måte"**

Oslo fra
880,-

Alta	fra	320,-
Amsterdam	fra	2.010,-
Bangkok	fra	3.600,-
Barcelona	fra	2.280,-
Beijing	fra	3.655,-
Bergen	fra	880,-
Bodo	fra	445,-
Caracas	fra	3.890,-
Delhi	fra	3.875,-
Hong Kong	fra	3.830,-
Johannesburg	fra	3.815,-
Kirkenes	fra	550,-
Kristiansand	fra	880,-
London	fra	1.725,-
Los Angeles	fra	3.140,-
Mexico City	fra	3.200,-
Molde	fra	880,-
Nairobi	fra	3.890,-
New York	fra	2.170,-
Paris	fra	1.960,-
Rio de Janeiro	fra	4.265,-
Roma	fra	2.280,-
San Fransisco	fra	3.140,-
Stavanger	fra	880,-
Sydney	fra	4.995,-
Trondheim	fra	675,-
Ålesund	fra	880,-

Sett sammen din egen reiserute av enkeltbilletter. Gyldig inntil 1 år. Ubrukte billetter kan refunderes.

Prisene gjelder en vei fra Tromsø eks. avgifter, for ungdom og studenter.

KILROY

travels

Reiser for ungdom og studenter

E-mail: kilroy@kilroy.no

Oslo	
Nedre Slottsgt. 23	Tlf: 23 10 23 10
Gruppeavdelingen	Tlf: 23 10 23 40
Universitetssentret	Tlf: 22 85 32 40
Bergen	
Studentsentret	Tlf: 55 32 64 00
Stavanger	
Breigata 11	Tlf: 51 89 55 50
Trondheim	
Jomfrugata 1	Tlf: 73 50 22 90
Tromsø	
UniReiser, Breivika	Tlf: 77 67 58 20
Lørdagsåpent i Nedre Slottsgt., Stavanger og Trondheim	

Utopia trenger DEG

stikk innom
glassburet
på ISV
for mer
informasjon

Nei til gasskraftverk – spar energi!

Hvorfor er vi mot gasskraftverkene?

Verdens klimaforskere er redde fordi menneskene er i ferd med å endre klimaet. Byggingen av to kraftverk på Vestlandet vil øke Norges utslipp av klimagassen CO₂ med 5-6%. Dette tilsvarer utslippene fra halvparten av den norske bilparken.

Norge trenger ikke mer kraft!

Norge er ett av de landene i verden som har høyest energiforbruk per person. Hver nordmann slipper ut 2,5 ganger så mye CO₂ som den gjennomsnittlige verdensborgeren. Vi må spare energi, ikke bygge ut fossil energi.

Norge har et potensiale for energisparing som tilsvarer 10 gasskraftverk. Hvis vi skal bygge ut mer energi i framtiden må det være fornybar energi, til erstatning for fossilt brensel og atomkraft.

Alternativene til gasskraft er ikke kullkraft og atomkraft i Finland, men energisparing og satsing på alternative energiformer i Norge.

De to planlagte gasskraftverkene på Kollsnes og Kårstø vil til sammen gi en økning av de norske CO₂-utspillene på 6%.

Norge forplikter seg som et foregangsland på Rio-konferansen i 1992 til å stabilisere CO₂-utslippene på et 1989-nivå innen år 2000. På Rio-konferansen var det mange land som satte seg liknende målsetninger, Norge var et viktig forbildet den gangen. I dag fører vi en politikk som (hvis vi holder gasskraftverkene utenfor) vil øke CO₂-utslippene med 16% innen år 2000. *Norge er ikke noe forbilde lenger.* Byggingen av de to gasskraftverkene vil være den siste spikeren i likkista for klimamålet.

Dette er demoraliserende internasjonalt, men også nasjonalt ettersom flere kommuner har innsett alvorret i situasjonen og dermed også laget lokale mål og handlingsplaner.

Hvis vi bygger to gasskraftverk nå åpner vi for første gang for ilandføring av gass for elektrisitetsproduksjon i Norge. Norge er en vannkraftnasjon.

Vi produserer kraft fra rene energiformer, ikke fra fossilt brensel eller atomkraft. Ved å åpne for bygging av to gasskraftverk bryter vi en grense. Vi vil da for første gang produsere energi ved hjelp av fossilt brensel. Når vi først har åpnet for to gasskraftverk blir det lettere å bygge flere siden. Vi ønsker å holde prinsippet om at Norge produserer ren energi.

Gasskraftverk – nei takk

Gasskraftverkene vil gjøre det umulig for Norge å nå den internasjonale målsettingen om å stabilisere CO₂-utslippene på et 1989 nivå innen år 2000. Norge vil bli et av de OECD-

landene som øker sine utslipp mest.

Gasskraftverkene vil føre til sur nedbør på Vestlandet. Vestlandet er allerede hardt rammet av sur nedbør.

Det er dårlig bruk av gassen å bygge gasskraftverk. 42% av energien i gassen går tapt. Det tilsvarer 6 altakraftverk.

Gasskraftverkene skal slippe ut CO₂-avgift hvis man skal ta klimatrusselen på alvor. Unntak av CO₂-avgift fører til en direkte subsidiering av gasskraftverkene med 740 millioner kroner i året.

Før vi bygger ut ny kraft må vi bruke den energien vi har effektivt. Norge har et energisparingspotensiale på 30-35 TWh, mens de to kraftverkene på Vestlandet vil produsere 5,6 TWh. Norge har også store muligheter innenfor fornybare energiformer.

Det er ingen garanti for, eller avtaler som gjør at, energien fra gasskraftverkene i Norge vil erstatte kull- og atomkraft i våre naboland. Derimot er det meget sannsynlig at energiforbruket kommer til å øke, og at norsk gasskraft istedenfor kommer i tillegg til den energien de bruker fra før.

Gasskraften vil tilsammen skape cirka 80 faste arbeidsplasser. Det betyr 45 millioner kroner per arbeidsplass. Sysselsettingsgevinsten vil med andre ord være minimal.

Støtt kampen mot den statssubsidierte miljøskandalen, skriv under på underskriftskampanjen.

Tromsø Natur og ungdom

ILLUSTRASJONER: MARTE HOLMEMO

Skal språkløse samer få lære sitt morsmål?

Samene har over lang tid vært undertrykt og fornorsket. Nå legges det hindringer i veien for at de skal kunne bli «samiske» igjen.

Det finnes mange samer som ikke kan samisk. Nå har universitetet laget et forkurs som skal gi disse studentene de første 1000 ordene, slik at de kan begynne på samisk semesteremne og «komme inn i systemet». Problemet er at det ikke gis vektall for kurset, med den følge at lånekassen ikke gir noen støtte. Situasjonen er altså at det i praksis er umulig å få anledning til å lære de første 1000 ordene og derfor kommer du aldri i gang med samiskstudier. Dette er prinsippet i Matteusevangeliet på sitt verste – «for den som ikke har noe han skal bli fratatt selv det lille han har».

Hvis man er heldig og har en jobb hvor man trenger samisk, kommer man inn under samelova, og får da lønn under studietiden. Også koner med rike menn får det nok til.

Men er du en vanlig fattig student er situasjonen håpløs.

I følge studiekonsulent Jorun Norum er problemet at samisk defineres som et morsmål i Norge. Man har tenkt seg at samene kan en del samisk fra før og nå skal de få anledning til å lære mer på universitetet. Sammenligner vi med fagene finsk og russisk er det anledning til å lære fagene fra begynnelsen av på universitetet, og her er studiefinansieringen grei.

Hvis vi ser litt historisk på dette er det den sterke assimileringspolitikken Norge har ført som er grunnen til at det er en del

samer som ikke kan sitt morsmål. Det ble på 70 og 80 tallet ikke gitt noe særlig undervisning i samisk på grunnskolen og på gymnasiet, hvis vi ser bort fra de samiske kjerneområder. Dette har ført til at mange samer ikke kan samisk. Når disse nå vil lære seg samisk er det direkte dårlig gjort å la økonomien hindre dem. Tvert i mot burde kongeriket Norge ha et særlig ansvar for disse.

Nå kan universitetet hevde at det ikke er universitetets ansvar å drive undervisning på gymnasnivå. Til dette er å svare at når det gjelder finsk og russisk er det tydeligvis nettopp det. Og det drives faktisk begynneropplæring i samisk på universitetet, man vil bare ikke gi vektall for kurset.

Det er kurset «davin» som brukes i begynneropplæringen. Det består av 4 bøker med ca 260 ord i hver bok. Hvis man skal lære disse på gymnasiet eller på kveldskurs tar det i beste fall 2 år.

Når universitetet tilbyr et intensivkurs på et semester for å få lært dette er det klart at man foretrekker det. Men økonomien hindrer som sagt det.

Det har vært gjort forsøk på å få til et begynnerkurs som gir vektall tidligere. Men disse forslagene har falt igjennom. Imidlertid vil Studenta Servi gjøre det vi kan for å få det til denne gangen.

André Kalstad
SSSR

Bli det medalje?

Volleyball er det ikke mye interesse for, i hvert fall ikke i Tromsø. Likevel har TSI to lag i førstedivisjon. Utopia har vært på herrelagets trening i Stakkevollhallen.

U Sondre Knutsen

Volleyballgruppen til TSI har hele 4 lag; hvorav et herre og et damelag spiller i førstedivisjon. Et annet damelag spiller i andre divisjon, mens det siste laget, som kun er et trimlag, ikke spiller kamper, men kun trener.

I fra fjorårssesongen har herrelaget mistet flere spillere, derav en del sentrale som var med på å sette preg på laget. Den spilleren som kanskje blir vanskeligst å erstatte er Kenneth Glad, som med sin erfaring fra eliteserie spill med Brøstabotn og Kolbotn, var en viktig brikke i fjorårets utgave av TSI-guttene.

Ikke svekket

Men Harald Markussen, en av de ansvarlige for herrelaget, mener er årets utgave på ingen måte er dårligere enn fjorårets lag. Det begrunner han med at stabiliteten blant spillerne er blitt mye større. Laget er ikke avhengig av noen enkeltspillere. Det at ingen av spillerne har eliteserie erfaring tror Markussen kan slå positivt ut, da blir alle spillerne nødt til å ta på seg mer ansvar. Samtidig har de nye spillerne vist at kan klare å fylle tomrommet etter de som har forlatt klubben.

Det er helt klart at målsettingen er en medalje, men en fjerde plass er vel mer realistisk. Lag som Brøstabotn (rykket ned fra eliteserien) og Sortland skal på papiret være for sterke for laget. Men på en heldig dag kan man ikke se bort fra en seier.

– Jeg ser også positivt på årets sesong, sier Markussen. Guttene har hatt stor framgang siden 3-0 tapet mot Brøstabotn i første kamp. I ettertid har man også spilt mot Brøstabotn i NM-kvalifiseringsringen. Da tapte de 0-3. Men det ble vist betydelig framgang fra første kamp, i et av settene var guttene fullt på høyde med borte-laget, da slo de inn hele 13 poeng.

Dårlige treningsforhold

Det er helt klart at et godt miljø er med på å prege herrelaget. De virket som en fin blanding av spillere, det rare er at det ikke er eneste tromsøspiller på laget. Det kommer sikkert av at interessen for volleyball i byen er minimal, og TSI har det eneste senior herrelaget i Tromsø.

Det er per i dag alt for dårlig hallkapasitet i Tromsø. Herrelaget trener tre ganger i uken til svært ugunstige tidspunkter. Det burde kanskje vært fire for et lag

TSI-volleyball håper på medalje i årets førstedivisjon.

FOTO: SONDRÉ KNUTSEN

som er i første divisjon. Så kritisk som situasjonen er i dag, kan man spørre seg når universitetet har tenkt å bygge sin egen hall. For det er vel ingen tvil om at

behovet er tilstede. Man kan nevne badminton, en annen undergruppe for TSI, som det ikke eksisterer treningsmuligheter for i dette semesteret. De ble bedt om

å komme tilbake etter jul for å se om det da kanskje kunne være hall plass ledig.

De som ønsker å være med å støtte TSI's herrelag i volleyball

på deres vei mot medalje i årets første divisjon, kan ta turen til Gyllenborg hallen søndag 17. november. For da er det Nesna som skal få bank, forhåpentligvis.

Visuell antropologi

Seksjon for antropologi introduserte høsten 1991 – som det første samfunnsvitenskapelige miljø i Norden – visuell antropologi som en del av hovedfagsstudiet. Tilsvarende kurs ble gjennomført i 1994. Etter mye arbeid og store investeringer i nytt utstyr er det igjen klart for filmproduksjon på ISV.

U Stig Fagernes

Våren 1997 starter et 5-års program for kompetanseutvikling på, og produksjon av, antropologisk film ved UiTø. Formålet er å inkorporere dette i en samfunnsvitenskapelig fagutvikling ved ISV der forskning om formidling og formidling om forskning står sentralt. Tilbudet er et resultat av flere års samarbeide mellom Seksjon for Sosialantropologi, ISV, NFR, og Utenriksdepartementet. Programmet finansieres av ISV og UD.

– Målsetningen er å gi studentene kompetanse til å lage gode dokumentarfilmer gjennom å integrere sosialantropologi og filmkunnskap, sier Per Martin Grenlund. Studentene

skal lære å lage ferdige filmer av en slik kvalitet at de kan brukes i undervisning eller vises på fjernsyn. Selve filmopplæringen skal skje på flere nivåer, fra små prosjekter i kursperioden til filmatisering av selve feltarbeidet.

Undervisningen

Undervisningen organiseres i tre påfølgende kurs: A, B og C. Kurs A er et innføringskurs i antropologisk arbeid med fokus på prosjektutforming, utvikling av problemstillinger og operasjonisering. Dette kurset er integrert som en vanlig del av undervisningen på hovedfaget, og har vært gitt flere ganger tidligere. Kurs B skal gjøre studentene i stand til å utforme og gjennomføre et godt feltarbeid og forberede dem til å lage film.

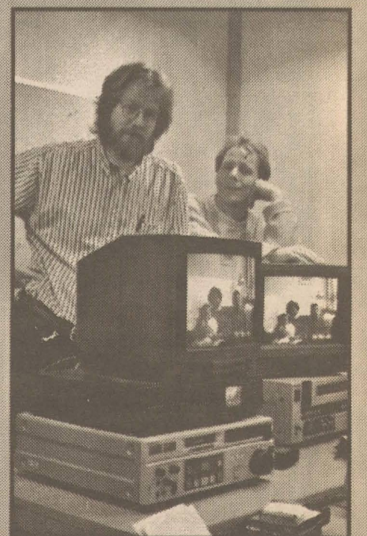
Det består av forelesninger og praktisk bruk av film- og redigeringsutstyr. Den siste delen av kurset skal hjelpe studentene til å gjøre filmene ferdige med utgangspunkt i filmmateriale fra feltarbeidet. Hovedfags- og doktorgradsstudenter i sosialantropologi kan søke om opptak til kursene. I alt 12 studenter får plass, og seksjon for antropologi oppfordrer spesielt studenter fra 3. verden til å søke. Søknadsfristen er 22. november.

Produksjon av kunnskap

– Utviklingen av nye kommunikasjonsformer og globalisering har i løpet av de siste ti-år åpnet for helt nye perspektiver og utfordringer for tverrkulturell forskning og forskningspolitikk, fortsetter Grenlund. I antropologi og andre samfunnsfag har dette resultert i en dyptgripende debatt om teori og metode der forskerens rolle som kunnskapsprodusent og formidler av informanternes livsverden blir diskutert. Utvikling i media og nye kommunikasjonsformer åpner også for stadig nye samarbeids- og formidlingsoppga-

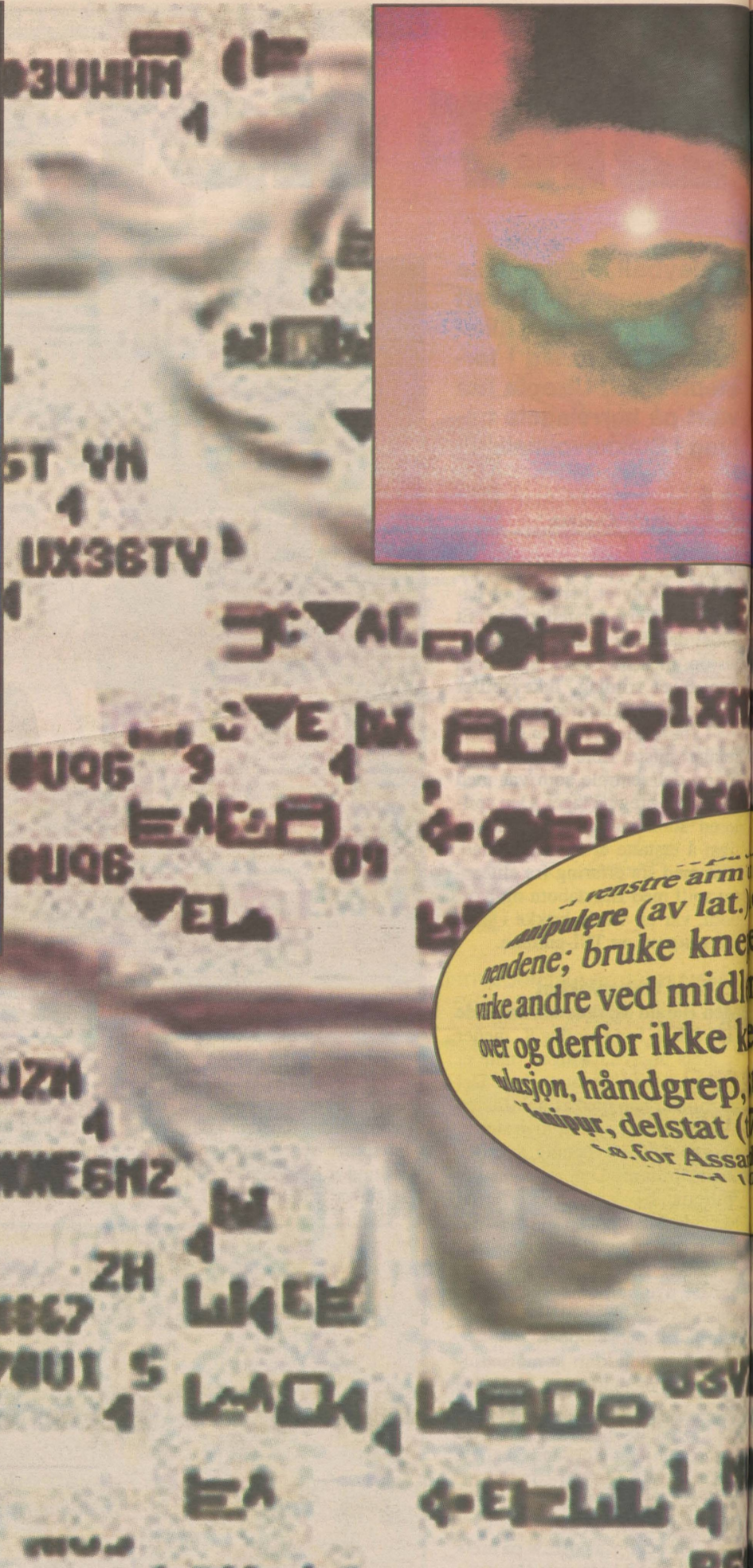
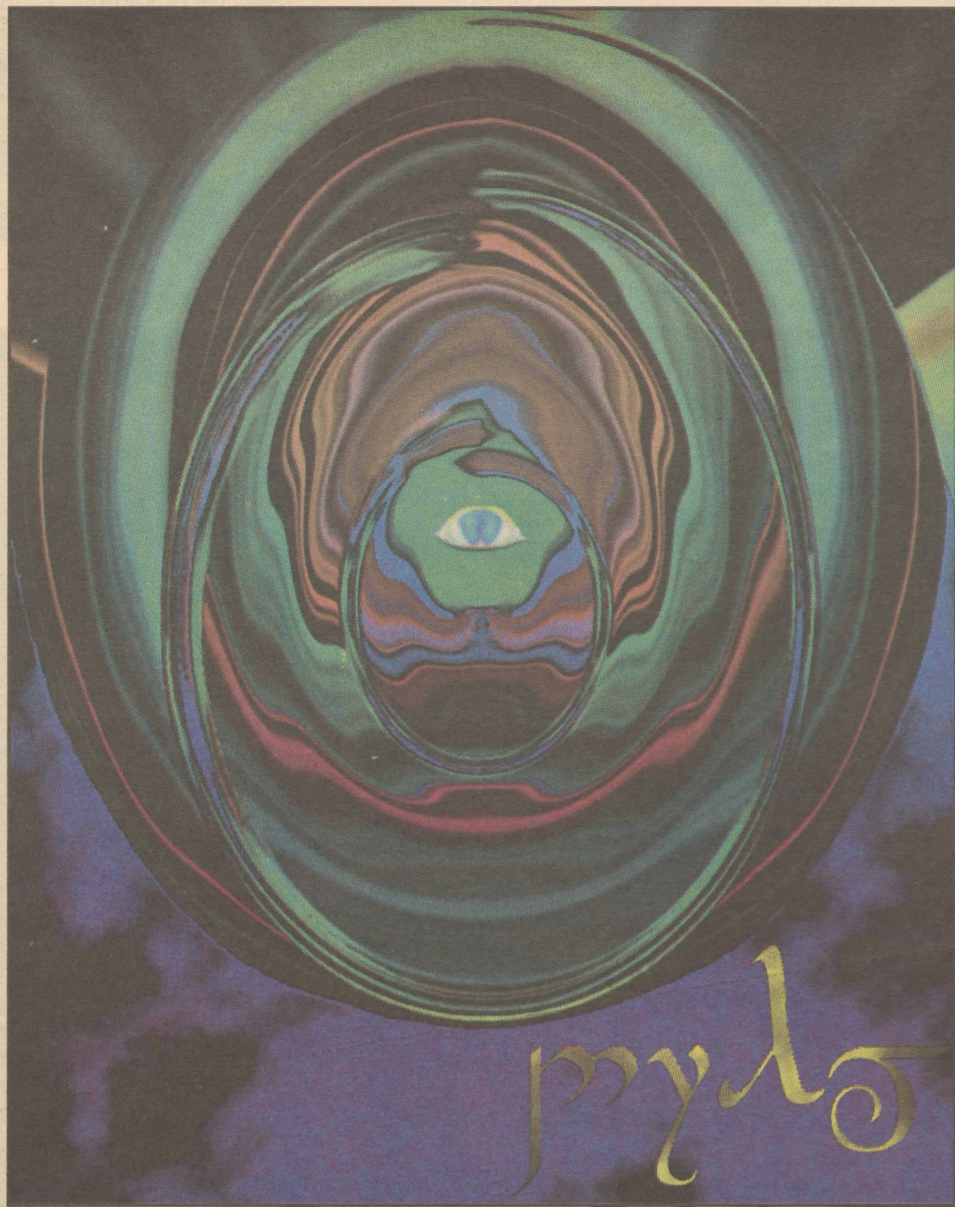
ver for forskning utover forskerens egne rekker.

Det er meningen at kursene skal gi en solid innføring i disse problemstillingene og kvalifisere studentene til å lage film som alternativ og supplement til tekster. Kurset skal kvalifisere studentene til å gjøre feltarbeid med bruk av visuelle hjelpemidler.

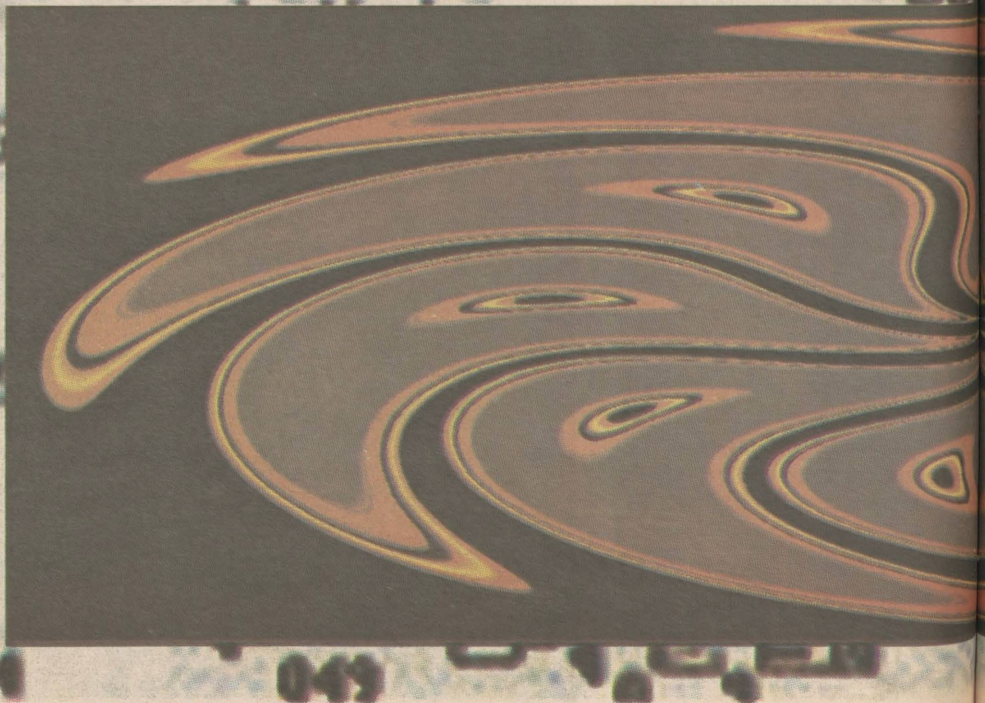
Per Martin Grenlund er ansvarlig for VA-programmet ved UiTø.

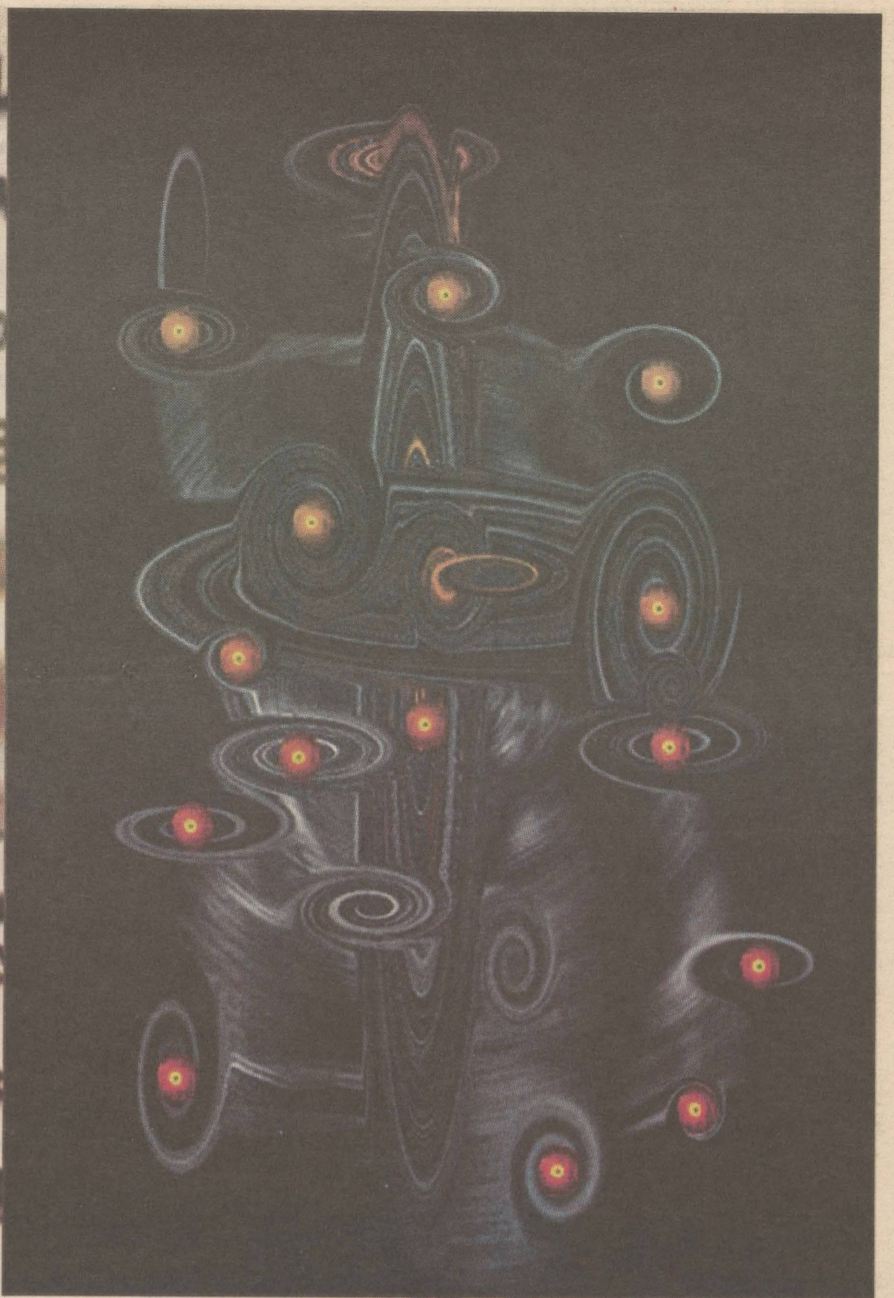
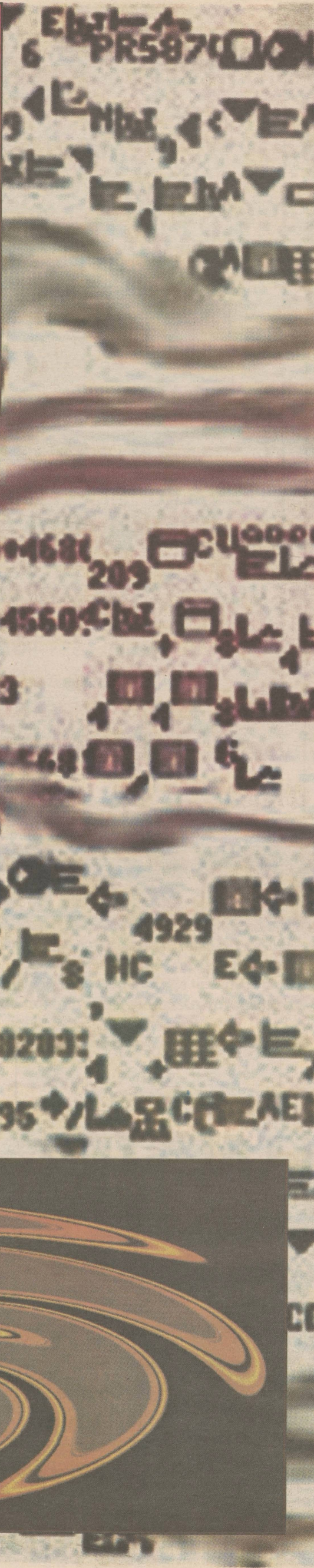
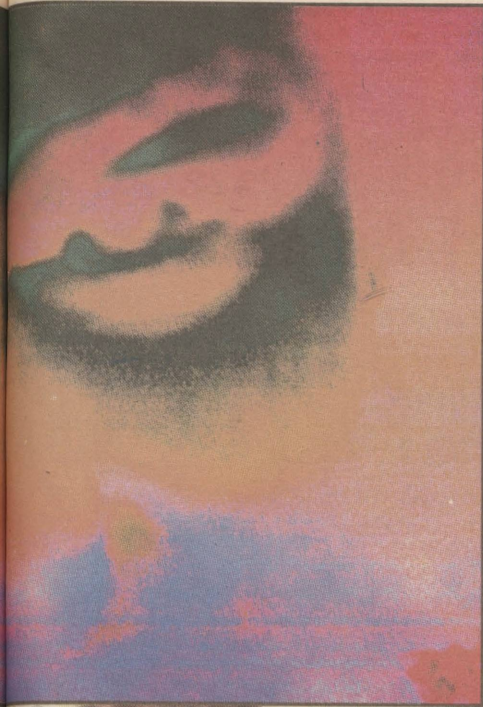
FOTO: STIG FAGERNES

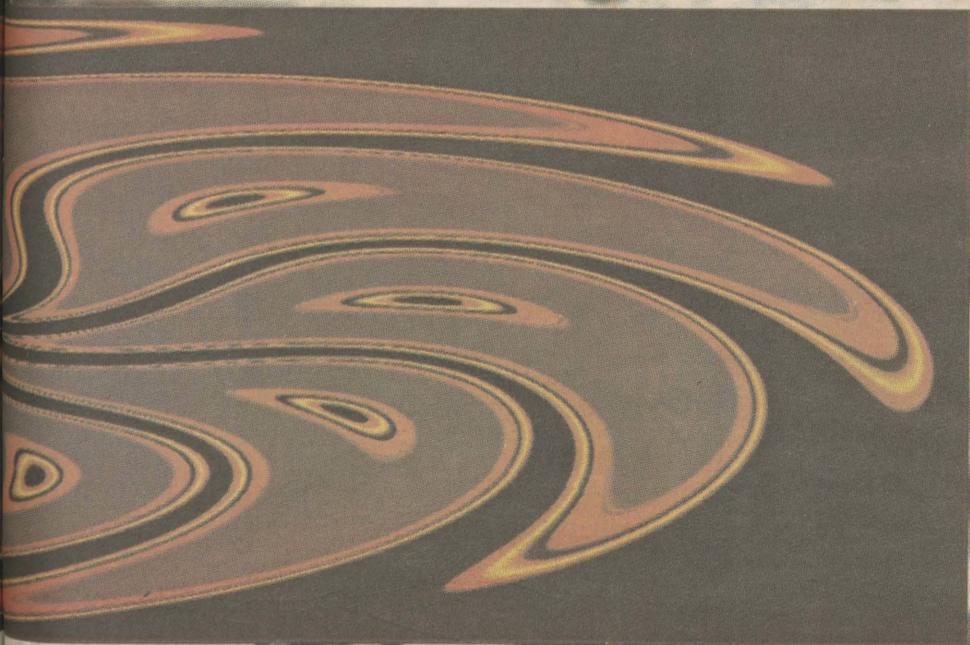
...venstre arm
manipulere (av lat.)
hendene; bruke kne
virke andre ved midl
over og derfor ikke k
ulasjon, håndgrep,
manipul, delstat (f
... for Assa

...Z18UZH

...nessen.
...tere, behandle
...st negativt om å pe
... de ikke har oversikt
...rge seg mot. – Mani-
...grip, knep.
...2 unionsterritorium
...grensen mot Bur
...0 innb. / 100

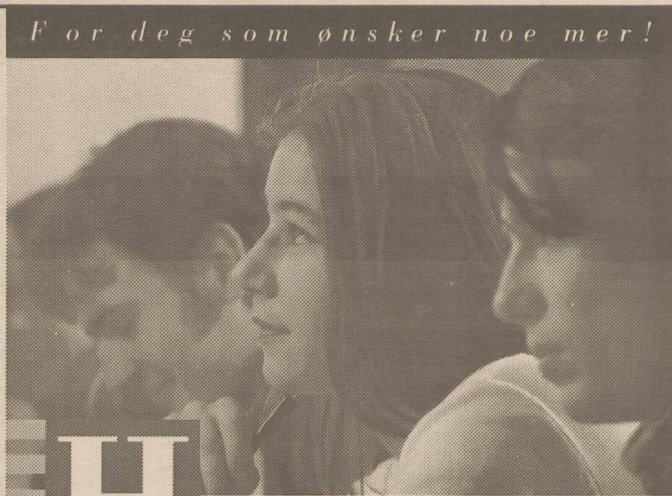
For deg som ønsker noe mer!

Norges Handelshøyskole er landets ledende vitenskapelige høyskole for økonomi og administrasjon og er medlem av Det norske universitetsråd.

Norges Handelshøyskole samarbeider nært med stiftelsene Administrativt forskningsfond ved Norges Handelshøyskole (AFF), Norges Handelshøyskoles Kompetansesenter for Etter- og Videreutdanning (NHHK) og Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning (SNF). Høyskolen utgjør sammen med stiftelsene et stort faglig og praktisk fellesskap.

For informasjon og søknadskjema kontakt:
Norges Handelshøyskole
Helleveien 30, 5035
Bergen-Sandviken
Telefon 55 95 92 00
Telefax 55 95 95 65

Høyere avdelings studium

Høyere avdelings studium er et toårig studium på hovedfagsnivå, og utgjør samtidig kursdelen i doktorgradsstudiet ved NHH. Høyere avdeling kvalifiserer for konsulent-, utrednings- og administrative oppgaver på høyt nivå i næringsliv og offentlig forvaltning, og er et godt kvalifiseringsgrunnlag for forsknings- og undervisningsstillinger ved universiteter og høyskoler.

NHH tilbyr spesialisering innen Administrasjon, Bedriftsøkonomisk analyse, Samfunnsøkonomi, Økonomisk geografi, Økonomisk historie og Språk.

Opptakskrav

- Siviløkonomeksamen
- Sivilingeniør- eller sivilagronomeksamen
- Universitetsutdanning av høyere grad
- Cand.mag med økonomisk-administrativ fagprofil

Det settes krav til laudabelt karakter- snitt for opptak til studiet. For søkere uten tilstrekkelige forkunnskaper i økonomisk-administrative fag, vil det være aktuelt med tilleggs kurs fra siviløkonomstudiet.

Søknadsfrister

15. juni for opptak i høstsemesteret
1. desember for opptak i vårsemesteret

Norges Handelshøyskole

REKLAMERÅDET MARKETING TEAM AS

Vi har bøkene og materiellet du trenger.

KONTAKT VÅR FAGBOKAVDELING I 2. ETASJE.

Åpningstider:

Mandag - onsdag - fredag

09⁰⁰ - 16⁰⁰

Torsdag 09⁰⁰ - 19⁰⁰

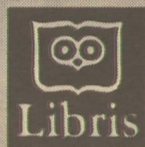
Lørdag 10⁰⁰ - 14⁰⁰

VI SENDER DET DU MÅTTE TRENGE OM DU IKKE KAN BESØKE OSS

VELKOMMEN TIL SJØGATA 31/33 -2. etg. SPESIELL SERVICE FÅR DU HOS OSS.

Centrum * Libris

Bok og papirhandelen i Sjøgata
Postboks 533, 9001 Tromsø

telefonnr: 77 68 35 40
telefaxnr: 77 68 53 01

Studentrabatt i Tromsø

Disse forretningene og bedriftene innrømmer studenter rabatt i perioden 15.08.96 til 15.08.97 mot at man viser studentbevis sammen med kvittering for betalt semesteravgift.

For å unngå misforståelser bør man opplyse om at man er student og vise studentbeviset uoppfordret.

Se egen folder utlagt på instituttene og på TSI-kontoret for nærmere informasjon om rabattene.

Domusgården,
andre etage
tlf: 77 66 67 70

T.R.E.N.I.N.G.S.T.Ø.Y.E.T

Bankgata 1
Bak SAS-hotellet
Tlf: 77 65 88 18

Urmeister Noralf Andersen
Stortorget 3, tlf: 77 68 26 55

BRILLE
huset

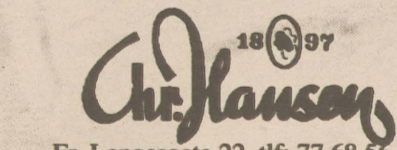
Storgata 92, tlf: 77 68 21 43

J.M.HANSEN AS
Storgt. 52/56 - Telefon 77 66 55 00 - 9009 Tromsø

expert Elektromarked

Stortorget 2
tlf: 77 61 11 66

Fr. Langesgate 22, tlf: 77 68 56 56

POULSSON
INTERIØRTEKSTIL
Veitasenteret
Tlf: 77 68 04 33

- Sjøgata 13, tlf: 77 68 02 90
- Storgata 91, tlf: 77 68 36 68
- Polarsenteret, tlf: 77 60 71 10
- Veitasenteret, tlf: 77 68 36 68

Storgata 58
tlf: 77 68 67 83

Storgata 92, tlf: 77 62 34 00

Skippergt. 6
Telefon 77 68 17 87

Hotell Nord
Parkgata 4
77 68 31 59

Austadbygget, Sjøgata 13
Tlf: 77 68 45 51

Jensens Sko
EURO SKO

Torgcentret - Storgata 79
Tlf: 77 68 15 63

Tlf: 77 68 53 90, TROMSØ

Hansjordnesgt 7

DET KOMPLETTE BYGGMERKED - GRATIS UTLAN AV TEIENGER
Stakkevollvn. 15 - Tromsø
Tlf. 77 65 72 33, e. kl. 16: 77 65 77 85

Plantesenter
Polarsenteret, tlf: 77 67 39 70

STØRST I COMPACT-DISC
Storgata 110, tlf: 77 65 53 56

Veita, tlf: 77 61 25 10

Stakkevollveien 15
tlf: 77 61 01 06

Storgata 89
ved siden av Sportshuset
Tlf: 77 68 41 00

Søndre Tollbugate
Tlf: 77 68 82 88

Ansvarlig for studentrabatt i Tromsø er
Tromsøstudentenes Idrettslag, TSI.
Kontoradresse: Hovedgården, UItø,
9037 Tromsø
tlf: 77 64 45 79 faks: 77 67 60 25

Kultur

FOTO: ASGEIR JOHANSEN

Genetisk dumme jenter

Så fikk de rett da, guttene. Jentene er dummere. Høyteknologiske, nevropsykologiske undersøkelser viser tydelig at menn og kvinners hjerner er forskjellige. Samme type impulser utenfra gav et helt annet termografisk bilde av hjernen. Guttene ble varme et sted i hjernen og jentene på et annet, noe mindre område. Elektrisk aktivitet ble målt og det viste seg at gutta var i høyspenning, mens jentene kanskje hadde strøm nok til å akkurat kunne sette over kaffekjelen. Menn har dessuten cirka 2-300 gram mer hjernemasse enn kvinnene. Gammel vitenskap har fått en renessanse.

Alt er bevist en gang for alle, og alle menn klapper i hendene. Vips kan man forsvare den tiden der jenter slapp å gjøre de vanskeligste matematikkoppgavene. Man trenger ikke å presse jenter inn i realfagstudiene med kvoteringer, jentene bør ikke oppfordres til å lære informatikk. Det ville være undertrykkende å tvinge jentene inn i et liv som ikke er tilrettelagt i deres gener.

Så sitter vi der da, pigerne. Vi har nettopp sett en amerikansk populærvitenskaplig dokumentar på TV om at jentebabyer og guttebabyer er ulike helt fra fødselen av. Gutter har anlegg for å forstå seg på matematikk og teknologiske ting. De prater høyest og krever mest oppmerksomhet. Det er ikke bare i Bibelen det står at kvinner skal tie i forsamlinger, det står også skrevet i den gfa masse innenfor kraniet, helt fra vi smiler vårt første smil.

Men for all del; jenter er søte, og har en større evne til å se helhetlig på ting, ha omsorg for sine medmennesker og vise følelser. Det kan jo for eksempel komme godt med innenfor helse og sosialsektoren.

Ok, slaget er tapt, sier min før så radikale venninne. Jeg gir meg. Hennes snevre elektroniske kunnskap strekker seg til å gripe fjernkontrollen og slå av TV'n. Hun sukker og fortsetter med hekletøy sitt.

Min kvinnelige intuisjon, som jeg heldigvis ikke blir brent på bål for i min samtid, forteller meg at noe skummelt er på gang. Jeg ser og ser med mine dådyrøyne.

Vi er på vei inn i en datateknologisk tidsalder med en virtuell virkelighet, og vi jenter er unnskyldte hvis vi ikke vil være med på utviklinga. Det ligger rett og slett ikke i kromosomene våre.

Kaffevannet koker, vi setter kjelen over og pudrer nesa.

© Marte Holmemo

Men kjøttdeigen min får du aldri

Er ikke supermarkeder deilige? Jeg mener, du får akkurat den rette porsjon menneskelig kontakt, mens du opprettholder en viss distanse, og samtidig slipper unna alle ekle samtaler. Vi får liksom en god følelse inni oss når vi triller rundt på vogna vår, og bedømmer fargen på dagens epler, samtidig som vi i øyeblikket studerer dama som skal ha en pose aprikoser i hylla ved siden av. Hvis dama er fin, følger vi bare diskret etter henne, på et par kurvlengders avstand. Og vi får god tid til å studere henne mens vi fikler med potetmosen, eller sjekker E-stoffene i geitosten. Et totalt uforpliktende og ordløst forhold med andre ord, som ender ved utgangsdøren. For det eneste man sier på et supermarked er stort sett «Skal du ha kassalappen?» eller «Kan jeg få kassalappen?», utover det er alle innforstått med at de skal holde kjeft. Trodde vi.

KULTURKASERT

– Ja værsgod, sa damen, med et stort smil. Etter en lengre eliminasjons-prosess hadde vi for femte gang denne uka bestemt oss for pasta.

– Æ ska ha 300 gram kjøttdeig.

Dama med det røde forkleet roter frem gryta og begynner å måle opp mine gram.

– Kommer du herfra?

– Neida, det va'kje farse æ sku ha.

– Hehe, jeg lurte bare på hvor du kom fra? – Nei, æ ska fan ikkje ha farse, gje meg den kjøttdeigen.

– Jeg spurte bare om du var fra Tromsø?

Vår verden faller i grus. Hva er det med dette dumme kvinmemennesket. Vi skal bare ha litt kjøttdeig, ikke gjennomgå manuskriptet til selvbiografien vår. Her er det helt klart snakk om brudd på supermarkedets etiske grunnprinsipper.

Vi snur oss halvt bort, prøver å gjøre oss

mest mulig avvisende.

– Nei.. uhm... æ e fra Svolvær.

Tabbe. Hun tok vist ikke helt hintet.

– Åja, er ikke det nordpå en plass, sier hun med sin slepne oslodialekt.

Vi snur oss enda mer bort, står nesten med ryggen til nå.

– Joda, det ligg oppme' Kirkenes, ja.

Her var det bare en ting å gjøre: stikke av.

ILLUSTRASJON: MARTE HOLMEMO

Akkurat i det hun skal til å fortelle om sitt vanskelige forhold til faren, krafser vi til oss kjøttdeigen og spurter bort til fruktdisken.

Fortsatt ille berørt av opptrinnet dropper vi den vanlige runden innom lekehjørnet. Vi vil helst bare glemme. Livet må gå videre, selv om det aldri vil bli som før.

Av Magnus Clough

Svart humor

Are Kalvø er ute med ei bok han kallar «Kunsten å vere neger». Den er morosam og alvorleg. Og minst like viktig for nordmenn.

Kunsten å vere neger

av Are Kalvø

Samlaget, 1996

Pris: kr. 198,- (med CD).

Are Kalvø kallar seg etnisk sunnmøring, og er kåsør og komikar. Hans tredje bok er ein satirisk og ironisk guide til negrar som oppheld seg i Noreg. Kalvø er treffsikker med sine observasjonar og kommentarar, og han har samla mange burleske historier som er sagt og skrive. Med boka følger ein CD med kjente, men kanskje ikkje lenger så kjære neger-songar.

BOK

Idéalneger

Guiden opnar med ei skildring av korleis nordmenn oppfattar utlendingar og korleis vi meiner dei skal oppføra seg i Noreg. Du som er neger finn her nyttige reglar for korleis du kan bli ein idéalneger. Til dømes bør du ikkje gå i lag med andre framandkulturelle. For då trur folk at du er med i ein kriminell bande.

Dømer på dårskap

I andre delen får ein dømer på kva nordmenn har lært om framandkulturelle. Her får vi høyra om kva som er skrive om negrar i ulike bøker, vekeblad og teikneseriar. Dette er den mest alvorlege delen av boka. Eg fryser på ryggen og i hjarte når eg les om kva

som er sett på prent om negrar med norske ord. I eit leksikon frå byrjinga av dette hundreåret kan ein lesa om Hottentottar: «Lavtstående folkestamme... Af karakter er de letsindige og tankeløse, tyvaktige, oftest dovene og med ringe evne til utvikling». I 1948 skreiv ein J. Falkenberg om Australnegrane sine tjukke kranier: «Det er dette som gjør de innfødttes skaller så ufattelig motstandsdyktige f.eks mot kølleslag». Ellers har Allers gjeve det norske folket mykje god og nyttig kunnskap om mørkhuda menneske; eit bilete av to vanlege negerborn som sit i ein åker for å skremma fuglar har underskrifta: «Fuglene flykter — det kan man godt forstå! Se billedet!». Mange fleire dømer er teke med, også frå nyare tid. Det er slike historier som har gjeve oss innsikt i framandkulturen.

Neger i Nord-Noreg

Tredje delen handlar om å vere neger i ulike landsdelar; korleis negrar best kan tilpassa seg i lokale kalmiljøa. Her nord bør du til dømes læra deg nokre gode historier som denne: «Og så sa kjerringa: – Du lar oppvasken stå, ser du? Jaja, så er det i hvert fall nåkket som står her i huset».

Til slutt kjem ein generell oversikt over norske skikkar og tradisjonar presentert i ei morosam og lettare ironisk form. Her gjennomgår forfattaren den norske årssyklusen månad for månad. Du kan og lesa ein negerguide til norsk TV og norsk litteratur.

«Kunsten å vere neger» er ei bok eg vil tilrå å lesa; her er mykje svart humor.

U Lars Åke Andersen

Møte med stemmen

Kulturpersonligheten Odd Børretzen møtte et fullsatt kulturhus da han i følge med gitarist Lars Martin Myhre var i Tromsø.

Etter litt samkjøringsproblemer mellom de to på scenen i begynnelsen av konserten fikk publikum det de kom for å høre. Mannen med Norges mest særegne stemme tok oss med på en opplevelse som ingen kunne gå uberørt i fra. Bitende ironi, lun humor, såre undertoner og ramsalt samfunnskritikk var noen av ingrediensene i konserten til den særdeles oppegående 70-åringen.

en representant for den selvsamme generasjon som tok knekken på Agnar Mykle og som hadde kollektiv dårlig samvittighet for sin egen kjønnsdrift.

Register av følelser

Børretzen spiller på hele registeret av følelser, han går fra den fine og vare beskrivelsen av moden kjærlighet i «Kjærlighetssang» og hvordan det er når du en gang oppdager at du har blitt gammel til dikt med tittelen «Jeg har pult». Det er en usedvanlig frittalende 70-åring, men som likevel er alt annet enn vulgær.

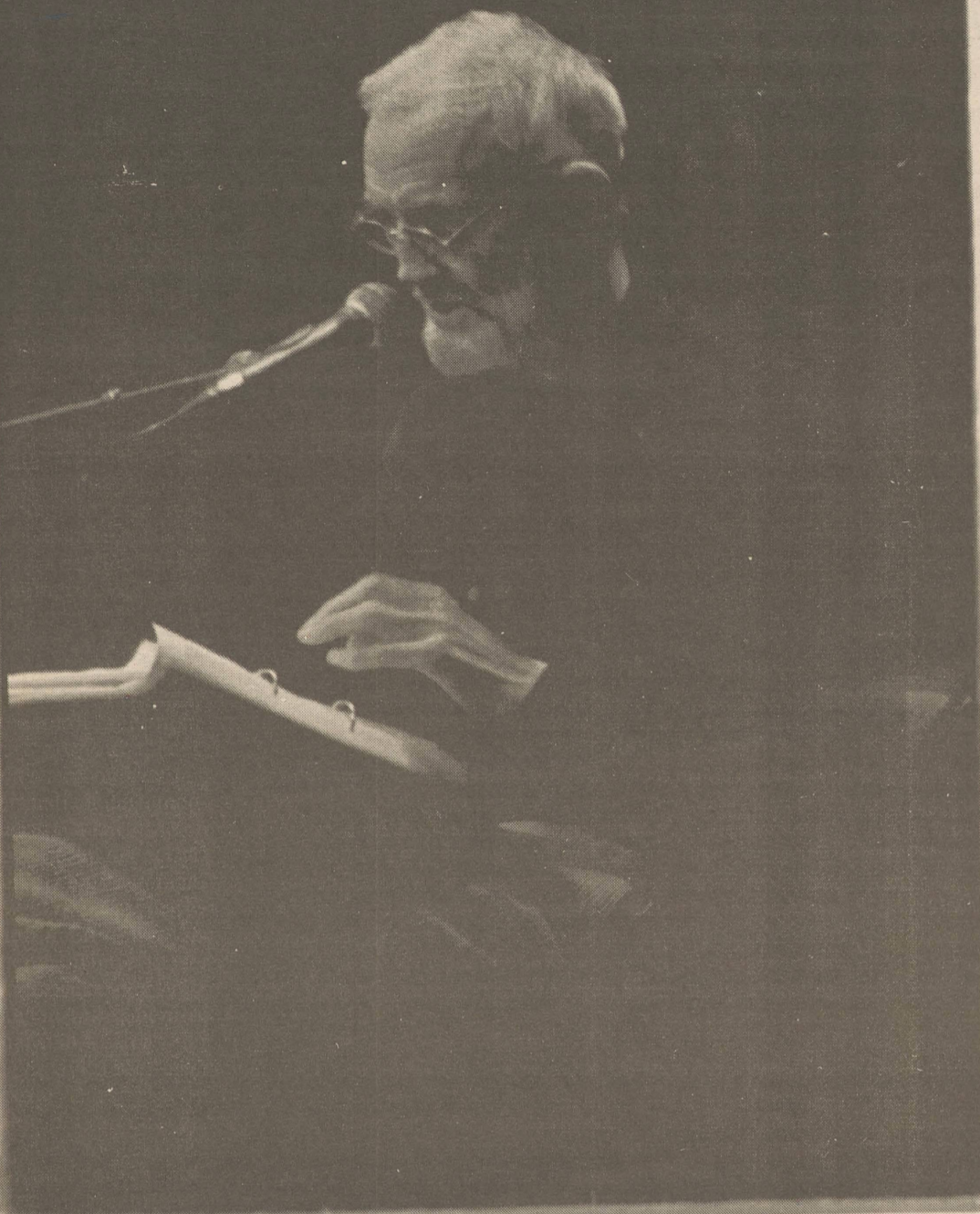
Kollektiv skyldfølelse

De som har hørt den siste plata til Børretzen kjente nok igjen de fleste sangene i konserten, men publikum fikk også en del gammelt nytt. Innimellom kjente sanger som «Sjømannsvals», «Drømmen om Amerika» og «Noen ganger er det all right», fikk vi smakebiter fra ting han har gjort tidligere i karrieren. Deriblant en rapport fra en fotballkamp og det store dyret kalt publikum. Han var også innom erotiske forviklinger i tidlig norsk film sett i ettertidens lys, noe som fikk publikum til å krøke seg i latter. Vi ble kjent med den lille mann, Kjell Adamsen, som ble oppdratt til dårlig samvittighet for sin egen fortrenge kjønnsdrift av fire små tanter. Mannen som skapte seg en maske som skulle passe datidens moralske standard,

Samfunnskritiker

Børretzen makter de mange andre mislykkes totalt med, nemlig å kritisere forhold i samfunnet uten å være bedreviter. Vår storebror justisdepartementet får sitt pass påskrevet på en underfundig måte, mens «Godnattsang til en brun prins» makter å sette søkelys på alvorlige forhold i samfunnet uten å virke fordømmende. Dette klarer han gjennom å bruke det kraftigste våpenet av alle, nemlig humor. Og når han i tillegg har med seg en så dyktig gitarist og sanger som Lars Martin Myhre så gjør det ingen verdens ting at noen av tekstene er ting vi har hørt før. Innholdet tåler godt å bli gjentatt.

U Marit Helene Stensen

Odd Børretzen – den innskutte bisetnings mester.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

Grothesk kunst

Frem til 5. januar viser Nordnorsk Kunstmuseum en utstilling av den kjente kunstneren Jan Groth. Hans kunst må beskrives som minimalistisk, og kommer sannsynligvis til å engasjere tilskuerne sterkt.

Konservator Anne Aaserud skriver at museet ønsker å utfordre enkeltmennesket følelsesmessig og intellektuelt med denne utstillingen. Noen vil til og med føle seg provosert sier hun, og det er nok en sannhet i aller høyeste grad. Utstillingen består av gobeliner, tegninger og skulpturer som viser noe så enkelt som én strek på svart eller hvit bunn.

Tittel har kunstverkene heller ikke, de er bare nummererte. En traust nordlending vil

kanskje ha problemer med å se det store i disse verkene, men en anerkjent kunstner er Groth likefullt. Han har base i New York og er internasjonalt kjent, og er også representert i noen av verdens fremste kunstmuseer.

Enkelhet er et ord som godt beskriver Groths verker. «Less is more» er slagord nummer en for det enkles kompleksitet. I katalogen som er utarbeidet til utstillingen kan vi lese at «Jan Groths enkelhet – noen sorte linjer av forskjellig tetthet og

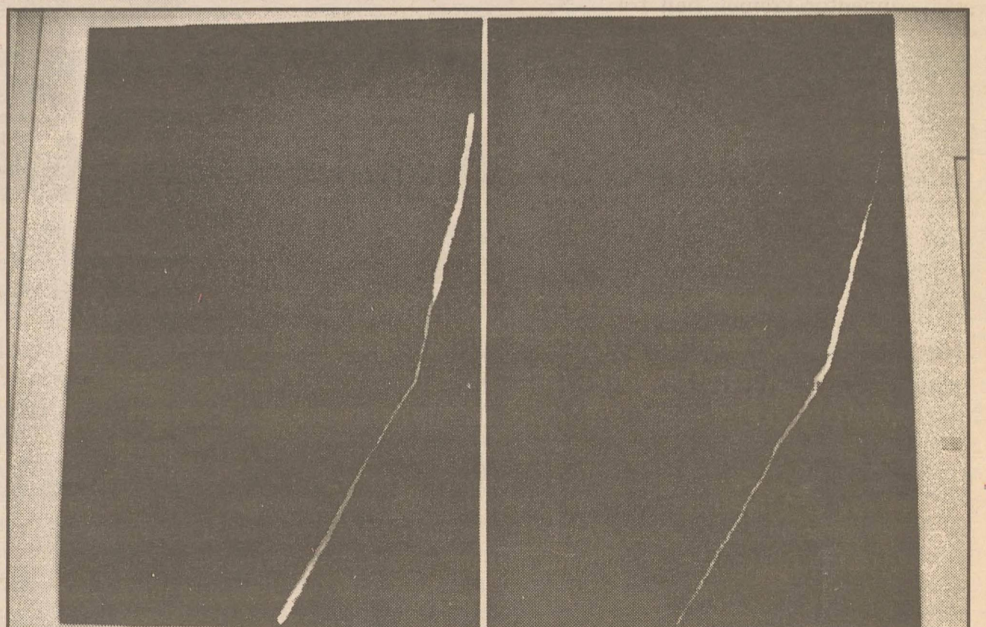
Det enkles kompleksitet.

FOTO: BØRGE IVERSEN

styrke, i varierende konfigurasjoner som regel midt på papirets hvite flate – er kompleks.

Den er også assosiasjonsskapende: linjene stiger eller streber, flyter eller vandrer. Ikke overraskende oppfattes de gjerne og ofte som uttrykk for en nær og sterk opplevelse av et karakteristisk nordisk landskap.

De sorte tegn på den hvite grunn referer ikke, de rommer ingen gjenkjennelseskoder.

Ikke desto mindre ser vi henvisninger i dem. Vi insisterer på at de artikulere og referere noe allment kjent for å komme til en forståelse av dem.» Dette er en spesiell utstilling, som ganske sikkert vil bli diskutert i lang tid fremover.

Kunstmuseet fortjener honnør for at de våger å vise slike

utfordrende kunstverk, men om denne kunsten fortjener så stor anerkjennelse som den har fått, det får bli opp til hver enkelt å vurdere.

U Stine Eidissen Bya

Etnisk spleising

Mange hadde funnet veien til kulturhuset.

FOTO: MAGNUS CLOUGH

Et vell av lukter, farger og sydlandsk musikk møtte de som stakk innom Kulturhuset sist lørdag. Over tredve nasjoner var representert i tillegg til andre interessegrupper med et flerkulturelt engasjement.

For to år siden ble det arrangert en flernasjoners dag hvor man kom til at mer enn hundre ulike nasjonaliteter har funnet sitt hjem i Tromsø by. Arrangementet ble svært vellykket så kulturhuset så sitt snitt til å ta opp tråden. Slik kom *Verden i Tromsø* til, nå i tilknytning til FN-dagen 24. oktober.

Foajeen på kulturhuset var derfor 2. november forvandlet til et lørdagsmarked i Istanbul. Her kunne en få kjøpt vesker, tørkleder og smykker fra ulike verdenshjørner. Lukten fra utallige matretter sev ned fra teaterkafeen, og surret fra en mengde ulike språk blandet seg med lyden av «bongo-trommer» fra en salgssugen afrikaner. Snakk om etnisk harmoni i vinterkulda.

Informasjon fra diverse grup-

per, blant annet Latin-Amerika gruppa, STOPP statlig rasisme på Sri Lanka og FN-veteranenes landsforbund, hadde også funnet sin plass i kaoset – ivrige etter å innvie uforstående til sine rekker.

For de små barna, som lett kunne forsvinne i vrømmelen, var det musikk og dans på loftet. Utropia rakk å få med seg fire sjenerne tolvåringer som danset til en kassettpiller, og et peruansk band som etterhvert har blitt et fast innslag på flerkulturelle tilstelninger. Det førstnevnte bar forøvrig preg av nitidig innøving, og sjarmerte nok de fleste i den eldre garde som var møtt opp i følge med de små.

U

Kristine Halle

Makeba med band spilte alt fra jungel til amerikansk jazz og pop under sin konsert i Storsalen.

FOTO: MAGNUS CLOUGH

Afrikansk fyrverkeri

Det var som å sitte i en hytte langt inne i bushen og høre på de eldre fortelle historier fra de stolte fordums dager. Utenfor er det stille og bekmørkt, bare svake trommelyder fra nabolandsbyen kan høres i det fjerne.

Stedet er Storsalen, kveldens begivenhet er Afrikas sangdronning, Miriam Makeba.

Sjeldent har vel scenen hatt så mange vakre føtter dansende på seg som denne lørdagskvelden. For de stod ikke stille ett sekund, Makeba med følge, noe som ikke er særlig rart. Nordboere må bare bite i eplet, for maken til musikk og rytmer finner en sjeldent på denne delen av kula.

Besetningen bestod av fire musikere, tre kordamer så vakre og frodige at de tok pusten fra de fleste, og så Miriam Makeba, da. En sekstifire år gammel oldemor som nok har mange år med flørt på baken, bokstavelig talt. Og

baken ble brukt hyppig etter de hissige rytmene, til vill jubel fra salen - kvinner som menn.

Musikken var preget av raske skift, fra jungel til amerikansk jazz og pop. Begge genrene ble behersket til fulle. Med hviskende sensuell stemme introduserte dronningen sangene med små historier som hun hadde hørt «fra en eller annen, en gang for lenge siden». Flørtefaktoren var med andre ord meterhøy i blick og smil, som hun delte villig ut, både til publikum og sine medmusikantene.

Fra Afrikas mange kroker har Makeba håndplukket sitt ensemble, hver og især dyktige nok til å

stå alene på en stor scene. En kunne tatt for seg alle etter tur og lovprist deres dyktighet, men trommeslageren stilte klart i egen klasse. Knapt fylte tretten år imponerte han stort med teknikk og spilleglede. Det siste ikke minst, der smilet ble bredere og bredere da publikum viste sin entusiasme for trommespillet, en entusiasme som etterhvert ble til ekstase.

Applausen var stående etter et bandet hadde forlatt scenen, og et par ekstranummer ble gitt av en barbert Makeba, som hadde slengt av seg skoene etter to timer med tyngdekraften godt fordelt på sine to små.

Et fornøyd publikum fikk dosen som varmer lenge inn i mørketida.

U

Kristine Halle

Endelig ny film

Nordlysplanetariet har siden starten i 1989 kun hatt to filmer på plakaten. Nå er endelig den tredje klar for visning.

Multimediaforestillingen, som det så fint heter, har fått navnet «Alle tiders Tromsø», og tar for seg byens historie. Og da mener vi HELE historien. Det begynner med bilder fra da de første menneskene litt før jernalderen rodde iland på øya, begynte å stable pinner og kalle det hus. Derfra legger vi ut på en 46 minutter lang reise i bilder, lyd og tale gjennom 11-1200 år med Tromsøs historie. Av opplagte årsaker er billedmaterialet fra tiden før det 1900-århundre labert, og det er derfor brukt en del tegninger og illustrasjoner, noe som fungerer bra. Fra tiden etter århundreskiftet og frem til krigen, presenteres det derimot veldig mange fine bilder. Og vi får se hvordan byen vokser fram rundt Sjøgata og Storgata. Et lite «scoop» har man også klart å få med. Fra senkingen av datidens største hangarskip Tirpitz, får vi se bilder tatt fra et av bombeflyene. Riktignok er det mest bare røyk, men litt spennende er det da.

Alt i alt er det en fint komponert og spennende forestillingen man har satt sammen, spesielt hvis du er interessert i Tromsøs historie. Filmen vil bli vist fremover på Nordlysplanetariet, samtidig med de to gamle produksjonene.

U

Magnus Clough

Ikke for små barn: Kabinetteaterets oppsetning «Privattimen».

FOTO: MARTIN TJERSLAND

Skummmelt teater

Kabinetteateret driver for tiden intens øving på sin siste produksjon, «Privattimen», et stykke som skal passe bra for studenter, da det omhandler kunnskapens mulighet til å forkvakle et menneskesinn.

For uvitende kan vi fortelle at Kabinetteateret startet opp i vinter, og hadde sin første forestilling i april. «Den ekte inspektør Snusen» ble fremført på Kulturhuset, og høstet flotte kritikker. Dette var absurd teater med mange originale overraskelser, en morsom opplevelse for de som var der. Nå er det altså stykket «Privattimen» som skal forlyste oss. Dette er en surrealistisk enakter av Eugene Ionesco. Stykket settes opp på Amtmandens datter. Dermed vil dette bli et veldig intimt stykke, kafeteater som de selv kaller det. Premieren er lørdag 16. november, og stykket spilles deretter fire kvelder på rad. Prisen er forøvrig studentvennlig, nemlig 50 kroner.

Utopia hadde gleden av å være tilstede på en øving, og likte svært godt det vi så. Her ble vi kjent med den universelle professoren (Roy Arne Johannessen) som er professor i alt, med laud vel å merke. Han har alle fag som finnes ved landets universiteter, og er spesielt glad i filologi, sammenlignende lingvistik og matema-

tikk. I tillegg til ham, møter vi den kvinnelige eleven hans (Anne Vikan), og hushjelpen Marie (Marit Nilsen). Stykket er i hovedsak spunnet rundt spenningen mellom professoren og hans elev. Vi så sluttscenen, og skal ikke røpe for mye fra den, men dette er ikke akkurat barne-TV.

Ifølge instruktør Ingeborg Meløe og resten av medarbeiderne er dette et dystert og ekkelt stykke med en bisarr form for humor. Det skal være litt morsomt, men ikke bare behagelig. Her er det mye rart som sies og gjøres, i god surrealistisk ånd. For å krydre forestillingen har man valgt å legge inn litt vold og sex, uten at det skal utdypes nærmere. Ingeborg har bearbeidet den norske oversettelsen av stykket, og etter hvert har endel blitt strøket og lagt til. I motsetning til «Den ekte inspektør Snusen» er dette en lavbudsjettproduksjon.

«Snusen» var en typete farse, her har vi flere strenger å spille på sier Ingeborg Meløe. Dette er mye skumlere. Stykket er forøv-

Ifølge instruktør Ingeborg Meløe er stykket dystert og ekkelt, med en bisarr form for humor.

FOTO: MARTIN TJERSLAND

rig fint for studenter, fordi det handler om hvordan kunnskap kan ødelegge et menneskesinn. Kunnskap kan føre til makt og overkjøring.

– Under UKA i mars setter vi

opp to stykker som vi faktisk skal skrive selv. Vi håper å få til en nattforestilling og et barneteater. Folk som er interesserte i teater er hjertelig velkomne til oss sier hun med en hjertelig latter, for

likksom å understreke hvor hyggelig man er i Kabinetteateret. Og det er de.

U Stine Eidissen Bya

PJLEGGRTA

I 500 år, fra cirka 1050 til 1536 var det i Norge vanlig å gå pilegrim til Nidaros og andre steder i verden. Etter reformasjonen gikk imidlertid dette kapittelet i Norges historie i glemmeboken.

Tema: Pilegrimer i middelalderen

En av årsakene til at vi vet så veldig lite om disse vandringene, er det sparsomme kildematerialet. Pilegrimene var helt vanlige mennesker som satte lite spor etter seg, og som datidens skribenter ikke fant det bryet verdt å nevne.

En annen grunn til at pilegrimene ble glemt skyldes også omveltningene etter reformasjonen. Den nye lutherske lære motarbeidet pilegrimsvandringene. Dette er ikke så merkelig, ettersom det dreier seg om noe typisk for den katolske kirke som helgendyrking og troen på relikvier.

Fremmed

Ordet pilegrim kommer av det latinske *peregrinus* som betyr fremmed eller utenlandsk og har opprinnelig ingen religiøs bakgrunn. I løpet middelalderen fikk ordet pilegrim en spesialbetydning: en person som dro til et hellig sted.

Det lå noe risikofyllt i det å være pilegrim, en fremmed. Tryggheten lå i middelalderen i samhörigheten med sin egen slekt, bygd eller by. Landveiene var farlige og som reisende i andre land hadde man i utgangspunktet ingen rettssikkerhet.

Kirken tolket også ordet pilegrim i overført betydning. Mennesket er «fremmed» i denne verden. En ytre vandring kan speile en vandring i menneskets indre landskap der de gikk igjennom dype daler, drøye bakker, høydedrag med nye perspektiver bakom og svingete veier.

Reisemotiver

I middelalderen hadde troen på relikvier en sentral plass i troslivet. Relikviene, som ofte var levninger etter en martyr, eller gjenstander knyttet til det hellige, hadde mirakuløse og velsignende krefter. Det var nettopp troen på relikviers evne til å utvirke mirakler som la grunnlaget for pilegrimsvandringene.

Motivene for å gå pilegrim var mange. Noen gikk i håp om å få hjelp for sykdom eller andre ting. Andre skulle innfri et løfte de hadde avgitt i forbindelse med bønn om hjelp. Hjelpen hadde kommet og vandringen ble gjort som takk for at de var blitt bønnhørt.

Botpilegrimen er kanskje den mest kjente. I denne forbindelse kan nevnes Ellstin Lavransdatters botsgang til Nidaros i begynnelsen av «Husfrue». Man kunne pålegges å gå pilegrim for på den måten å sone for ugjerninger som var begått.

Det må nevnes at den religiøse inderligheten som kjennetegner pilegrimsvandringene på 1000-tallet, trolig ble erstattet av et mer innviklet bildet de neste århundrene. Mange var kanskje også opptatt av

Pilegrimer på vei inn i Nidarosdomen. Illustrasjon av Bjørn Bjørneboe fra boka «På pilegrimsferden» av Eivind Luthen.

å bli kjent med fremmede land og skikker. Dessuten må vi anta at reiselysten og eventyrlysten bodde i mennesket den gangen også. Uansett, det må ha vært en reell religiøs kraft som fikk generasjoner etter generasjoner gjennom 500 år til å bryte opp og legge ut på vandring.

Reiseutstyret

Pilegrimene dro til fots. Reiseutstyret, en kappe, en vandrestav og en reiseveske, er tillagt forskjellige tolkninger opp gjennom tiden.

Kappen skulle verne mot vind og vær, men samtidig minne om «kjærlighetens

drakt» som enhver pilegrim skulle bære.

Vesken skulle helst være liten fordi pilegrimen skulle øve seg i klare seg med lite. Den skulle være av skinn, hevdet noen, for som det døde skinn burde pilegrimen «døde» sitt kjød og sine behov mot sult, tørst, motgang og strev. Vesken skulle ikke ha noen lås, fordi pilegrimen skulle alltid være rede til å gi og ta imot.

Staven var god å støtte seg til på den møysommelig veien, men den var også et vern mot udyr og røvere og i overført betydning et våpen mot det onde.

Før pilegrimen kunne kle seg i sin drakt, måtte alt utestående gjøres opp, både i

menneskelige og økonomiske saker. Man gikk også til messe, hvor presten velsignet både pilegrimen og reiseutstyret. Underveis skulle pilegrimen dele med andre, og etter hjemkomsten skulle de gode gjerningene forsette og utvides. Virkelighetens verden var nok annerledes, men pilegrimen synliggjorde menneskets vilje til oppbrudd, forandring og forbedring.

Pilegrimsmerker

De viktigste fysiske minnene etter pilegrimene er kirkene de søkte. I Norge står Nidarosdomen i en særklasse. I utlandet finnes det kirker som Peterskirken i Roma

ER

-fremmede på vandring

eller den vakre romanske katedralen i Santiago de Compostela.

Ved rasteplasser, i kirkene underveis og ikke minst ved vandringens slutt, etterlot pilgrimene seg små minner i form av kors og buemerker som de risset inn på forskjellige steder. På Nidarosdomens vegger er det ennå mulig å se disse merkene fra pilgrimene.

Selve *pilgrimsmerket* fikk pilgrimen som tegn på at han hadde nådd sitt mål. Det kunne være av forskjellige form. For eksempel antydet en palme Palestina, St. Peters bilde Roma og et kamskjell Santiago de Compostela. Merkene var også av forskjellig materiale, vanligvis bly eller tinn. Merkene var små amuletter som ble sydd fast i klærne eller i hatten. De ble tillagt stor religiøs betydning. Pilgrimen ble som regel begravd med sitt eller sine pilgrimsmerker. Vi finner dem også innstøpt i kirkeklokker som vern mot lynnedslag og onde makter.

Pilgrimsveiene

På 1000-tallet representerte pilgrimstrafikken et nytt element i samferdselen i Norge. Flere av pilgrimsveiene som førte til Nidaros var ikke naturlige handels- og kulturveier. Veiene var lange og vanskelige. De førte over ville fjellvidder og gjennom ødslige skogområder. Ferdselen fant sted året rundt, men trafikken var størst i sommerhalvåret.

For pilgrimene hadde veien en religiøs betydning. De spurte ikke hvilken vei som var den letteste. Pilgrimsferden var jo ofte en botstur. Jo mer strev ferden bød på, desto mer verdifull var den som soringstur. De tungvinte veiene representerte en stadig påminnelse om at livet her på jorden var preget av sorg og motstand.

Langs mange veier til lands var det reist store andaktskors. Høye steinkors ble satt opp langs kysten, og mange er bevart den dag i dag. Korsene fungerte både som seilingsmerker og som samlingspunkter i kristendommens første tid. Enkelte av korsene knyttes direkte til tradisjonen om pilgrimstrafikken.

En vesentlig del av trafikken til Nidaros foregikk med skip, det gjaldt først og fremst for pilgrimene som kom fra Island, Grønland, England, Orknøyene og Færøyene. Også fra det veiløse Nord-Norge seilte man til Nidaros.

Kulturårer

Ved at mennesker begynte å krysse landegrenser for å oppsøke de forskjellige hellige steder, forsvant etter hvert gamle skiller mellom mennesker og kulturer. Pilgrimsveiene ble kulturveier.

Alle de kulturelementene som Kirken tok i sin tjeneste som blant annet kunst, litteratur, arkitektur, ble spredt fra land til land. På hvert sted ble alt tilpasset de lokale forholdene og fikk sitt individuelle særpreg.

Sagn og eventyr, ballader og folkeviser har trolig vært en del av det kulturgodset pilgrimene brakte med seg hjem fra den store verden.

Apostelen Jakob

I dag står Santiago de Compostela og katedralen der som et minne om pilgrimsvandringene. Byen oppstod på 800-tallet omkring et kapell reist over apostelen Jak-

obs grav.

Jakob var sønn av Sebedeus og Salome, søster til Maria. Jakob var altså fetter til Jesus. Sammen med Peter, Andreas og broren Johannes hørte Jakob til den innerste kretsen av Jesus disipler. Jakob ble den første av apostlene som led martyrdøden.

Jakob ble begravet i Spania i nærheten av byen Santiago de Compostela. På 1100-1200-tallet vokste byen til å bli et av de viktigste valfartsmålene i Europa. I dag regnes Jakob som Spanias skytshelgen.

Olav den Hellige

Norge har også sin egen skytshelgen, Olav den Hellige. Ett år og fem dager etter at Olav Haraldsson ble drept på Stiklestad, ble kisten hans tatt opp fra sanden og åpnet. Sagaen forteller at Olav lå som om han sov, håret og neglene hadde vokst, og huden hadde en frisk og fin farge. Olav Haraldsson ble nå erklært helgen og martyr. Han ble til Olav den Hellige

I sandmelet hvor Olav den Hellige had-

de sitt første gravsted, sprang det fram en kilde. Vannet i kilden var slik at mange fikk helsebot ved å drikke det. Pilgrimene som valfartet til Nidaros, fikk med seg små krukker med dette helbredende vannet i.

I årene etter Olav den Helliges død, tok den danske kongen Knut den Store makten i Norge. Helgenkongen Olav ble et samlende symbol på motstanden i befolkningen mot den fremmede kongemakten. Som politisk og religiøst symbol ble Olav den Hellige svært sentral i denne perioden av landets historie da kongemakten og kirken arbeidet for å befeste sin posisjon i Norge. Det paradoksale i dette er at motstanden mot det Olav kjempet for i sin tid, innføringen av kristendommen og rikskongedømmet, raskt brøt sammen etter hans død.

For folket i alminnelighet ble Olav den Hellige en skikkelse de kunne vende seg til med bønn om hjelp og trøst. Olav ble som sagt Norges nasjonalhelgen, med gjet-

ord langt utenfor landets grenser. Til hans grav strømmet det snart pilgrimer i store skarer. Rundt om i landet ble kirker viet til Olav den Hellige, slik det også ble det i andre europeiske land. I London ble for eksempel seks kirker viet til St. Olav før utgangen av 1000-tallet.

I folketradisjonen finner vi utallige fortellinger om de undere Olav Haraldsson gjorde på sine vandring, og mange er også de hellige kildene som knyttes til hans navn. Noen av disse kildene helbredet bare visse sykdommer, men ofte kurerer vannet det meste, både utvendig og innvendig.

Olsok

Olavskulten spredte seg raskt, og sentralt stod Olav den Helliges dødsdag den 29. juli. Fram mot denne dagen strømmet det pilgrimer til Nidaros. Nidaros by ble preget av alle de tilreisende som kom for å besøke Olav den Helliges grav. Herbergene ble fylt av mennesker som ofte hadde reist i mange uker og måneder for å nå fram til helgenkongens by.

Tidlig på dagen den 29. juli ble det feiret messe i Kristkirken, forløperen til det vi i dag kjenner som Nidarosdomen. Olavskrinet ble løftet opp og båret ut av kirken. Prosesjonen gikk gjennom byens gater. Hundrevis av mennesker stod langs ruten for å få sett helgenens skrin og kanskje aller helst berøre det. Etter at skrinet var båret inn igjen i kirken, fortsatte en mer løssluppen feiring av den religiøse høytiden.

Vi har i dag en hel del minner om denne tiden da pilgrimene vandret rundt i Europa. Det ser faktisk ut til at vi i de kristne landene vil ta opp arven om å gå pilgrim igjen. Det er fortsatt mulig å gå pilgrim nedover til Spania og Santiago de Compostela. I Norge er man i ferd med å opprette den gamle pilgrimsleden over Dovre opp til Nidaros.

Pilgrimer i dag

Folk er i stadig bevegelse, kanskje har menneskene aldri reist så mye som i dag. Det er ikke bare menneskene som er i bevegelse, hele samfunnet, byene. Verden står aldri helt stille. Jeg husker en dag jeg gikk tur i skogen. Det var helt stille rundt meg, men i bakgrunnen kunne jeg høre suset fra Oslo. Det var som to verdener i en. Det er så mange lyder og så mye bråk. Det er som vi er redde for stillheten og det å være i ro og harmoni med oss selv.

Det å gå pilgrim må bety at man fikk tid til å tenke en hel del. En fikk tid til å tenke over sitt liv, sin eksistens. I middelalderen tenkte de også en del på sitt forhold til Gud. Vi hadde kanskje trengt å bryte opp fra et liv i stadig stress og legge ut på en vandring hvor vi fikk litt mer tid til oss selv. Alle mennesker har godt av å tenke litt over sin eksistens og hva som er meningen med alt.

Vi har behov for å finne oss selv i et samfunn som er i stadig bevegelse. For når alt kommer til alt så er vi alle fremmede her i verden...

Knelende pilgrim fra Olavsalteret i Urjalakirked, Finland

Sex- misbrukt undulatunge funnet i narko- reir

Samfunnet lever og er oppegående, noe de beviste etter et rasende morsomt møte med den latterlige søringen Freddy Kjensmo.

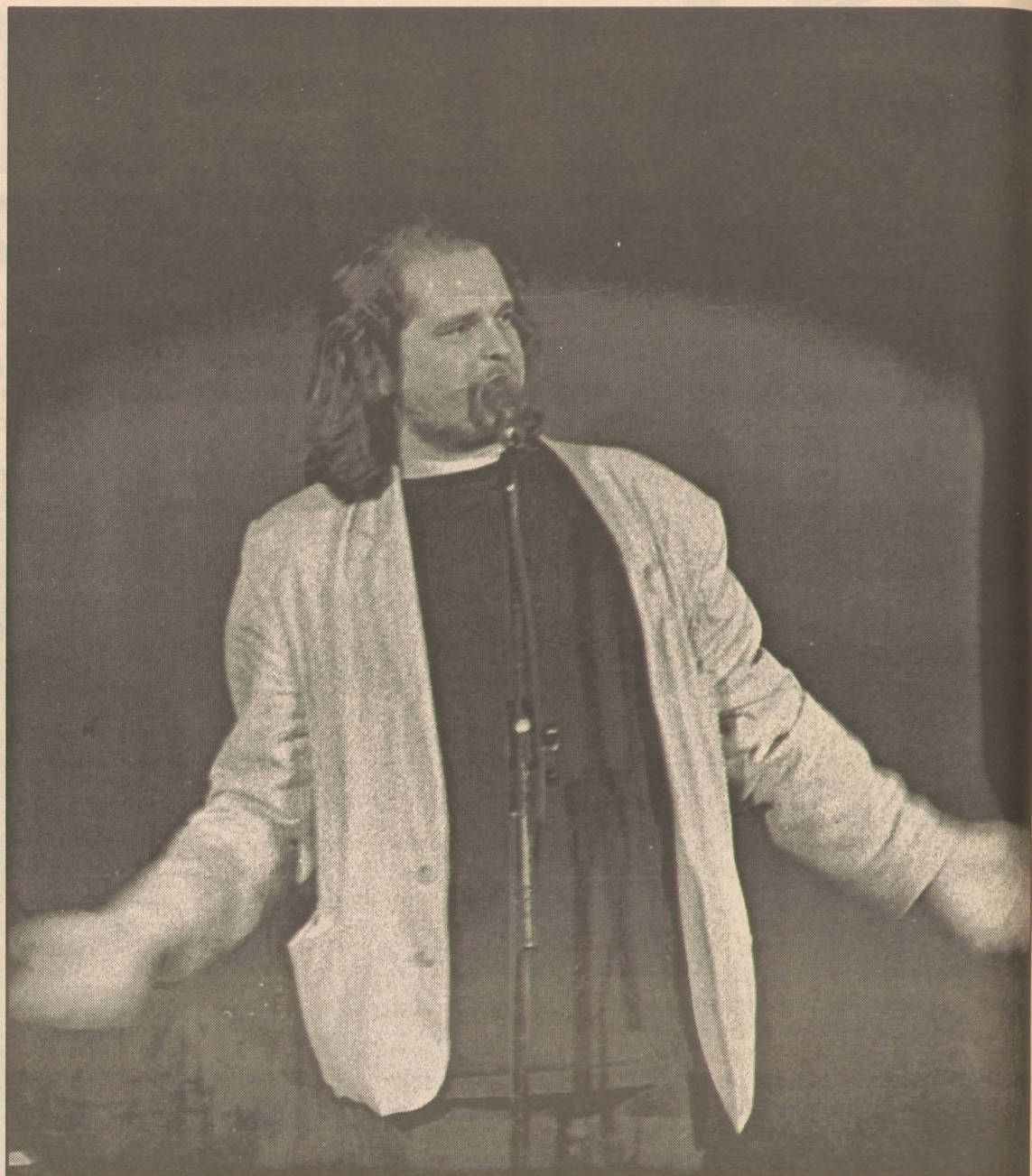
Stand-up comedy er en fremdeles ung kunstform her i landet, men til tross for en sørgeleg tilbakestående på dette feltet, er vårt lille land ikke helt blottet for talenter.

Freddy Kjensmo er et av disse. Stand-up-komikere er en egen rase artister som kjenntegnes av sinte, morsomme unge menn og kvinner med svar på alle verdens uløste problemer, og med spørsmål til alle etablerte sannheter.

Onani

Freddy Kjensmo skuffet ikke. Med skrå blick på mobiltelefoner, sultkatastrofer i Somalia, Gry Jannicke Jarlum, TV2-været, fly, penisforlengere, trønderske jenter, døve stammere og Hokksund geleidet han oss trygt gjennom sin nokså bizzare verden før han til slutt fikk onanere sitt eget ego gjennom vår høyst fortjente applaus.

Kjensmo prøvde å oppnå kontakt med publikummet, men lyktes ikke alltid i like stor

Et stykk latterlig søring: «...men er ikke alle søringer latterlige?»

FOTO: ASGEIR JOHANSEN

grad. Dette var ikke hans feil, men snarere et publikum som kanskje ikke er vant til verken denne type komikk og enkelte typer spørsmål...

Sex

Nå har en gang media funnet dette ut, men Kjensmo hadde gode råd til oss for å vekke lesernes interesse. Overskrifter som selger, var hans råd. En slik overskrift ville være, for eksempel, «Siv Stubbsveen besto IQ-test med glans!»

En annen har greid å vekke deres interesse nok til å lese hit. Men en annen måte å beholde folks oppmerksomhet på er, som Kjensmo har oppdaget,

å snakke om sex. Noe han også gjorde. I det lange og det brede. Kjensmo er svært frittalende og SubSirkus døndret til tider av latter. Særlig når han påpekte BMW-eieres markante behov for penisforlengere, og selv har han ikke bil en gang.

Samfunnet

SubSirkus som skulle bli Rocke-Tromsøs nye storstue fungerer godt til intime arrangement. SubSirkus' dansegulv måtte ofres, men scenen fungerte godt da de aller fleste fikk med seg den kjæftsterke søringens utspill.

Det eneste man kunne savne var vel kanskje en såpeboks?

Samarbeid

Dette showet markerer begynnelsen på et samarbeid mellom Samfunnet og SubSirkus/Amtmandens Datter som kommer til å ta skikkelig av fra nyttår av, i følge Tor Ståle Hansen i Samfunnet.

Han betrakter showet som en definitiv suksess, selv om de helt store pengene uteble. Samfunnet kommer sterkt tilbake og lover mange overraskelser i tiden framover!

U Åsgeir Johansen

UKA - 97 trenger frivillige

Når man leser ordet «UKA» løper tankene normalt hen til sydligere breddegrader. Til Trondheim eller Ås, for eksempel, der Samfunnene overgår hverandre i storslagne studentfestivaler.

Forberedelsene til UKA -97 i Tromsø har så vidt startet, og denne gangen er det snakk om en storsatsing, i hvert fall i nordnorsk målestokk. Men festivalen trenger frivillige! Alle som er interessert, bør komme på møtet torsdag 14. november klokken 16.15 i Aud Max, sier interimstyreleder Kristian Wengen, ansvarlig for neste års festival. Samfunnet kommer til å danne en egen UKA-regjering bestående av blant annet

et kulturdepartement, sosialdepartement og finansdepartement.

Frivillige, det vil si byråkrater, trengs i alle departementer for at gjennomføringen av UKA overhodet skal la seg gjennomføre. Derfor oppfordres alle som er interessert i å gjøre en innsats for fellesskapet, til å komme på møtet. Som «byråkrat» vil du blant annet kunne nyte godt av frynsegoder som betydelige konsertmoderasjoner, gratis

UKA-effekter og byråkraterfester, skal vi tro Kristian Wengen. Studentrevyen trenger også frivillige, og deler møtet med UKA regjeringen.

Stor budsjettøkning

UKA -97 vil bli et kjempeprosjekt sammenliknet med alle tidligere studentarrangementer her i nord. En budsjettøkning fra 70 000,- i fjor, til 635 250,- til neste år bekrefter dette, fortsetter han.

Nå er selvsagt ikke økt budsjett synonymt med økt kvalitet. Utopia har imidlertid fått tak i en liste med planlagte «happenings» og kan avsløre at festivalen, som varer fra 8. til 15. mars, skulle kunne friste de aller fleste til å våkne fra vinterdva-

len og ta del i begivenhetene.

Spennende program

Utopia er ikke utro mot sine kilder, og ville derfor akte seg vel for å røpe at UKA-arrangørene vil forsøke å huke tak storheter som Mari Boine, Motorpsycho, Kari Bremnes og Anne Grete Preus blant flere. Ellers skal det arrangeres alpin-dag, UKAfé hver dag, åpen scene for fri kunstnerisk utfoldelse, instituttvovspiel, populærvitenskapelige forelesninger, politiske debatter, studentkunstutstilling samt både studentteater, barneteater og studentrevy.

Ønsker stor deltakelse
Kritiske røster kunne hevde at dette

høres vel ambisiøst ut.

– Visst er det ambisiøst, sier Wengen, målsettingen er nettopp å lage en UKE det svinger skikkelig av. Som de fleste vet, har Student-samfunnet gjenoppstått etter DEBUT-uka i høst, etter å ha vært død en kortere periode. Vi ønsker å gi Student-samfunnet den status det bør ha som et naturlig samlende midtpunkt i Universitet i Tromsøs aktive sosiale miljø. Derfor håper vi at mange vil delta i arbeidet med UKA -97.

Utopia kommer til å følge forberedelsene fram mot den 8. mars i spenning.

U Martin Tjersland

I forbindelse med studentuka på Ås i oktober reiste Ultralyd, medisinstudentenes mannskor i Tromsø ned for å delta på korhelg.

Ultralyd på Ås

Å, var det den sangen vi skulle synge?!

PRIVATE FOTO: KJELL ARNE ARNTZEN

Værgudene må ha registrert vår ankomst. Mild vind og jomfruelig temperatur sammenlignet med Tromsø møtte oss på Fornebu, før vi strøk med toget til Hamar. Her hadde vi stor festmiddag, gjorde et av byens utesteder et heftig besøk, og fikk samlet oss som kor på en av Hedmarks staute gårder for natta.

Dagen etter ble travel, til skrekkblandet fryd for noen og lettere fortvilelse for andre. Ja, for vi klarte å presse 19 stykker inn i en minibuss registrert for 14. Det var godt Terje bare var halvparten så stor som i fjor. Pusteproblemer til tross, vi rakk både et bassengbesøk og omvisning på et av landets 4 gjenværende brennerier; Atlungstad i Stange. Utpå dagen entret vi jernbanestasjonen med kurs for Ås.

En flott høstblek oktobersol møtte oss på Ås stasjon. Balsam for stivfrosne tromsøstudenter, som i høytidelig lag har sverget ed på å være de gladeste av livets glade gutter. 22 i tallet var vi. Vi ble vel mottatt med drink og sang hvorpå vi ble innlosjert hos lokale kor.

Samme kveld var det gallamiddag med blant annet gaveoverrekkeelse til arrangørene. Vårt bidrag var «Jan Henry», et fiskehode lagt på 4% formalin. Ingen skal kunne si at vi i det minste ikke hadde en fisk å gi bort. Resten av kvelden er et kapittel for seg, med nachspiel i fjøsteltet, som var alt annet enn stuert.

Lørdag var konsertdag. Fredagen hadde vært hard, og de ut-

skremte fra Ultralyd var noe redusert. Etter en stilfull fotosession, entret vi konsertlokalet med hvilepuls i godt over 150. Alvoret hadde begynt. Nå skulle Ultralyd vise verden resultatet av ukevis med beinhard terping. Stemningen blant guttene er vanskelig å sette ord på. Lett nervøsitet vil være en understatement. Men dette til tross, vi kom oss på plass sammen med 14 andre kor uten nevneverdige sosiale blundere. Lyset ble dempet og showet var i gang.

De første minuttene ble nok for mange av oss en heller traumatisk opplevelse. Pirum fra Trondheim hadde åpningsnummeret, og for ikke korister må det opplyses at trønderne er gode, virkelig gode. Acapella tolkningen av Dovregubbens hall var en nytelse. Det vil si; den kunne nok vært det, hadde det ikke vært for at samtlige Ultralydere gled inn i en tilstand som kunne minne om manisk depresjon. Hadde vi egentlig noe å fare med i dette selskapet? Tvilstomt. Ikke uten krisepsykiatri i alle fall.

Heldigvis bedret situasjonen seg utover i konserten. Vi erkjente etterhvert at Pirum er enestående. Ingen over ingen ved siden. Til vår store lettelse var det ingen av de andre korene som var i nærheten av å prestere det Pirum hadde åpnet seansen med. Vi vet ikke hva som skjedde. Kanskje fant vi ut at vi ikke hadde noe å tape. Vi bestemte oss for å gi noe som varer, vi ga f....

Blanda koret Fullt På Høyde (FPH) hadde rett før innledet trom-

søfesten. Nå var det vår tur.

Alle tegn til nervøsitet var forduftet da vi marsjerte inn brølende på «Johnny's got a head like a ping pong ball». Nå var det dags, og vi var REDO.

Den første sangen vår var dedikert til pikekoret Ivar, et av arrangørkorene fra Ås. Med vår selvskreivne tekst «Ivar» (melodi «Fever»), smeltet vi nok, uten å overdrive, et 20-talls kvinnehjerter. Klimakset inntraff i siste vers da samtlige Ivarinner egget og kurret seg mellom staute Ultralydere. Lebestiftøringen må karakteriseres som svært høy.

Neste post på programmet var Cornelis Wreeswijks «Balladen om herr Fredrik Åkare och den søta frøken Cecilia Lind». Gjennomføringen gikk utmerket, og vi mottok stående ovasjoner før vi dro i gang den siste låten vår, «Selvskryt». Selv om vi hittil har forsøkt å skildre inntrykkene på en objektiv måte, må vi innrømme at vi sliter litt nå. Ord blir så små, superlativene rett og slett for få. Det ble en braksuksess. Det var på tide med nye helter, Ultralyd.

Etter konserten var det klart for mer sosialisering. Først var det låvedans blant råhøvla plank og høy til tonene fra live irsk folkemusikk. Innimellom var det også tid til spekebord med nogo attåt. Så endelig kom TURKUen, alle korenes store felles skål. Rotfestet tilbake til stammens urtidssang. Den må bare oppleves,

Ultralyd har gitt alt, men hvordan havnet dirigenten i Fullt På Høyde her da?

Hjertelig samvær med Fullt På Høyde.

Fra Låvefesten – og plutselig kjente alle hverandre.

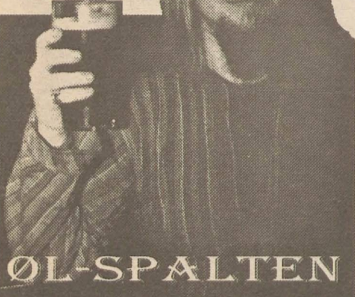
og kan ikke beskrives. Etter dette vulkanutbruddet av et vorspiel, dro vi rett på revyen, «Ta tida», trodde vi. Men nei da, plutselig befant vi oss på mittelspiel med enda flere syngende mennesker. Vel, etterhvert befant vi oss endelig i Åssamfunnets enorme hulle, aud. max. Lysene sluknet og det samme gjorde halve koret. Resten sa etterpå at «Det var den beschte revvyn de noengang hadde hørt».

Kvelden fortsatte med to konserter fordelt på hver sin scene. «Jokke» med band, fullere enn noen gang, hvis mulig! Samt «Rainmakers» fra USA. Vi kjempet oss gjennom resten av natten med latter og sang, og havnet på nachspiel igjen i fjøsteltet. Så var det endelig «psildefrokost» kl. 06.00 på tradisjonelt vis. Av Ultralydgutta var vi bare 5 igjen. Hvor resten var visste vel bare gudene.

Sent på ettermiddagen gikk flyet tilbake til Tromsø. Vi var fulle av inntrykk og opplevelser og gleder oss til neste gang. Og hvor er det? Jo, i Tromsø. 7-9 mars er det vår tur til å arrangere korhelg og live opp universitetsbildet.

Av: Anders W. Carlsen og Kjetil J. Gimse

Av Åsgeir
Johansen

ØL-SPALTEN

Markedet for mørkt øl blir bare større og større i en øltørst by. Tromsøs «nye» vannhull, Victoria Fun Pub, kan friste med to utmerkede mørke øltyper på fat: Newcastle Brown Ale fra England og Murphy's Irish Stout fra Irland.

I tillegg til disse har puben gjort seg et lite funn med det tyske ølet Diebels som de også serverer på fat. Diebels ble grunnlagt i 1878 av Joseph Diebels og er den dag i dag i familiens eie. Bryggeriet ligger i landsbyen Issum utenfor Düsseldorf og produserer over en og en halv million hektoliter i året og er den største produsenten av såkalt «alt» («gammelt») øl. Düsseldorfshistorie som en industriby er med på å forklare Diebels Alts popularitet. Ølet er forfriskende og akkurat det man kunne trenge etter en lang slitsom dag ved smelteovnene. Men etterhvert som tungindustrien ble avskaffet mistet ikke Diebels Alt sin posisjon, men utvidet sitt marked og har nå blitt populært blant de yngre «hvitsnippsarbeiderne.» Ølet er kopperfarget med en behagelig aroma av humle og rik på malt. Malten består hovedsakelig av lys pilsner-malt, men har også innslag av ristet malt, en praksis som er sjelden i Tyskland ellers. Ølet ligger på omkring 32-33 IBU (den internasjonale skala for måling av bitterhet).

Dette ølet tør jeg trygt å anbefale til de aller fleste. For innbitte elskere av mørkt øl kan Diebels være en velkommen avveksling og for de som ennå ikke har oppdaget mørkt øl er det et godt sted å begynne. Til å være et så bittert og mørkt øl kan nok enkelte oppleve kullsyren i ølet som et problem. Dette er ikke et øl man skal drikke fort, snarere er det et øl man skal nyte (som alt øl). Rent personlig må jeg nok innrømme at Diebels blir et tredjevalg for meg, men at mange har oppdaget ølet bør vel det faktum at puben har allerede gått tom for det bekreftede. Men frykt ikke: Det kommer nok mer.

Asiatisk timer

Det ble to timer med fart når Tre små kinesere serverte sin hjertemedisin på Meieriet onsdag 6. November.

For konsert med Tre små kinesere er fartsfylte greier. Som fyren som sto framfor oss så treffende forklarte: «Det va faen me jævli bra». For det var ikke mange sekundene vi kjedet oss under den to timer lange seansen. Tvert imot. Selv om vi egentlig ikke har et så manifest forhold til kinesernes musikk, og derfor ikke forventet oss så mye, ble det hele en særdeles hyggelig affære.

Lite angina pectoris

Dum Dum boys som liveband har lenge stått vårt hjerte nærmest, men nå ser det ut som kineserne nesten har funnet en bedre medisin. I hvert fall hvis låtmaterialet hadde vært litt mer kjent. For selv om de spilte de gode gamle «Klassebildet», «Agnar Mykle» og «Hjertemedisin» fra albumet «Hjertemedisin», sitter ikke alle

låtene fra deres nye album like spikret. «VM i utfør for menn» og «Svartlamoen» må nok synke inn litt mer før vi kan nyte dem i fulle drag.

1+1+1=4?

– Nå har vi spilt så mange lykkelige låter, så nå trenger vi litt depressive greier, erklarte Ulf Rissness og kjørte igang «Melankoli-

bri» fra deres nyeste album. Men så lei oss ble vi ikke, for uansett hvor trasig tekstene var, fløt bandet over av en slik spilleglede og spenst at man måtte bli revet med. Det er helt tydelig at de tre, som vi forøvrig lett forundret beregnet til å være fire (vi telte 5 ganger), har spilt sammen i mange år, og derfor er veldig bra sammenspilte. At de klarte å få så bra

stemning i det egentlig miserable konsertlokalet Meieriet, er beundringsverdig i seg selv. Publikum måtte danne en kø gjennom lokalet for å få med seg asiaterne, og det hele minnet mest om en handletur på REMA 1000, med veldig bra muzak i bakgrunnen.

U Magnus Clough

Tre (egentlig fire) små kinesere spilte stor musikk på Meieriet. Her er to av dem i heftig samspill.

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Ikke alle vet at Harry er død!

Mandag 4. november spilte Luxus Leverpostei på det velrenommerede, sofistikerte etablissementet Rogers.

Lokalet var mildt sagt glissent en halv time før bandet vraltet seg

på scena. Det var sogar et bredt spekter av vesener som hadde møtt til denne Belsebubs yngleplass: Det var krykker, det var graviditet, det var hockey-hår og tynn-bart. Til og med en gruppe japanere stakk snuten inn døren, før de bråsnudde og sprang hjem - de var fornuftige mennesker.

Luxus Leverpostei gnicket og gned på redskapen sin, under en dekorativ snor med bleier, strømpbukser og brukte bind. Hylende morsomt, syntes «Dennis», «Stålull» og de andre moroklumpene. Tekstene som de så «vålgalt» lirt av seg, gikk dog i kukfritte-pule-og-båsejue-duren. Dette

bandet lå og sniffet på den berøkte D.D.E-grensen. En vanhelligelse av musikken og et hån mot den perverse humor.

«Når Stålull (Den groteske lille dverg-bassisten med negerhår) spiser klitoris, får dama alltid sjokk når hun ser ned på fitta si: Å dæven den dotten!!» Etter denne fadese av en vits, ble det kvinnelige publikum oppfordret til å kaste sin BH (og senere truse) for å få «Dennis» til å flekke ende. Vi måtte ut, ut, UUT!

Vi fikk bekreftet våre forutnelser om et ekte «Bonde-band» a la Kids, Creation, Ole I Dole og Europe. C.C. Cowboys -teksten: «Ikke alle vet at Harry er død.» gav ny mening etter denne kvelden.

U Camilla Glanfield

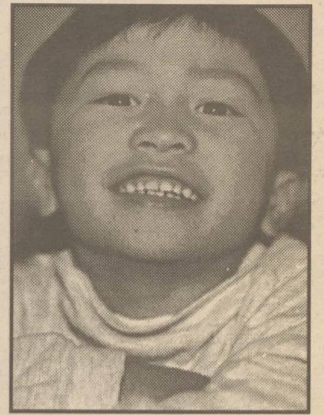

FOTO: MARIT BUGGE

Var musikken til Luxus Leverpostei like smakløs som deres t-skjorter?

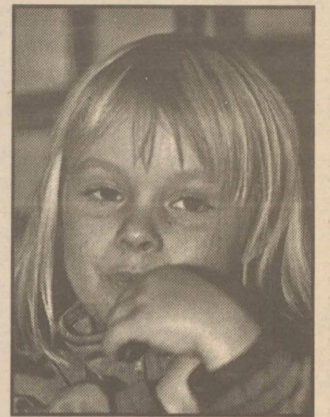
Fire på rad

Hva er en student?
Hva er en eksamen?

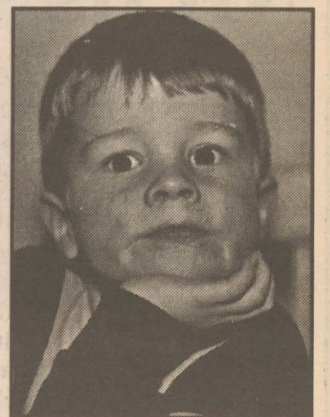
Eirik Inge,
3 1/2 år

Det er noe man kan ha i plastpose. Eksamen skal man grave ned i en kasse der det er grønnsaker i.

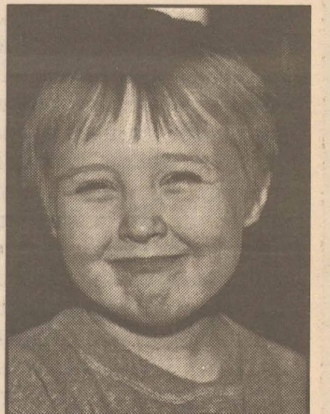
Ingvild,
4 1/2 år

...hun jobber på sykehuset. Jeg kjenner henne, hun jobber med ørene. Eksamen kan og drepe dyr.

Eirik,
4 år

Jeg vet ikke vet hva en student er, men det fins mange forskjellige eksemper. Noen klør veldig når jeg vasker meg med såpe. Da får jeg røde prikker.

Marte,
5 1/2 år

...han sitter på det rosa huset og skriver på datamas-kinn. Eksamen...? Det er noe vanskelig!

Vi noterer at...

...man i Danmark har innført politisk jonglering med varme poteter som ny sportsgren for statsråder. Vi sikter selvsagt til at Salman Rushdie ble nektet innreise for å motta EU's litteraturpris. Påskuddet var at politiet på grunn av den ressurskrevende overvåkingen av skjeggete menn på motorsykkel (20 mill. DK hittil), ikke kunne stille nok ressurser til å garantere Rushdies sikkerhet. En internasjonal skandale var dermed et faktum, og til og med den danske avisen Politiken, som ellers ikke er kjent for å rope ulv i utide, har krevd justisminister Bjørn Wesths avgang to ganger på lederplass.

Statsminister Poul Nyrup Rasmussens kommentar (han påsto forøvrig at avgjørelsen som sådan var riktig) var en forsiktig antydning om at «saken kunne unektelig ha vært håndtert på en mer elegant måte.» Hm, joda – det kan man jo lett si seg enig i.

Det ryktes nå at den danske overvåkingstjeneste og regjeringen nå har innstilt både rocker-overvåkingen og budsjettforhandlingene, og heller har satt sine ressurser inn på å utvikle skuddsikre sokker.

...det, i motsetning til hva de fleste amerikanere har fått med seg, har vært presidentvalg i USA. Hele 49% gikk mann av huse for å stemme.

...det, i motsetning til hva de fleste studenter har fått med seg, har vært et studentstyrevalg. Ifølge SEL (Senter-Ekstrimistenes Liste) går hele 10% gikk mann av hybel for å stemme.

...rasistiske holdninger flourer i Studentstyret. Og vi som trodde at studentstyretrepresen-tanter var ansvarlige, bevisste og redelige mennesker.

...nazister og studentstyreprerentanter i Tromsø ikke bør følge seg trygge. Pål D. Ekran, en enorm kjempe på langt over 2 meter (kilde: Avisa Tromsø), forfølger slike mennesker på internett. Å ja, og på fritiden driver han SEL, et studentpolitisk parti som forfølger vanlige studentpolitikere.

... Michael Jackson skal bli pappa. Mon tro hva slags farge det blir? Og har det nese? Forslag sendes til Utopia, ISV-UiTø, 9037 Tromsø. Vinnerne tilskrives, og vinner deltakelse i Studentstyrets «Åpen Dag»-arrangement.

Nettpreik

Hodeeksplosjoner

Navn: Way of the exploding head

Adresse: <http://www.king.net/gilmore/head/>

Kategori: Blodig

Har ikke du ofte hatt litt lyst å se hodet til Jeltsin, Bill Gates eller Tom Hanks eksplodere.

Tenkte meg det ja, da kan du stikke innom «Way of the exploding head». Her har noen moroklumper manipulert bilder av fem seks kjendiser, og laget billedserier. Litt småmorsomt.

Nazisme

Pål D. Ekran, som i det siste har vært i fokus på grunn av sin jakt på nazisme på internettet, har på sin egen hjemmeside en fyldig side med svenske vitser: <http://www.cs.uit.no/~paalde/Scripts/swedishjokes.html>.

Kjøp og salg

I serien «Utopia hjelper deg frem i livet» presenterer vi denne gangen siden kjøp, salg og bytt på <http://www.powertech.no/~ninaf/ksb.html>. Her kan barn for eksempel bytte hockeykort mot Donald pockets.

U Magnus Clough

Surf this way:

www: <http://www.isv.uit.no>
/student/utopia/
@: utopia@stud.isv.uit.no

Amnesty International

Tyrkia 1

Da Güldereren Baran ble arrestert 4. august 1995, var hun en frisk og sunn kvinne på 22 år. Nå er hun fullstendig avhengig av sine medfanger som hjelper henne når hun skal spise eller kle på seg. Hun er lammet i den høyre armen og har bare begrenset førlighet i den venstre. Hun har ofte store smerter og lider av hyppige mareritt om natta. Disse plagene skriver seg fra de 13 dagene hun var i varetekt ved Istanbul Hovedpolitistasjon før hun ble brakt for retten. Hun beskriver selv hvordan hun ble torturert i den første uka i varetekt:

«... Jeg ble tatt i Besiktas av sivilkledd politi. Jeg ble pågrepet mens forbigående så på...skjøvet inn i en vanlig drosje.... Da vi kom til Hovedkvarteret for Sikkerhetspolitiet i Aksaray, dro de meg inn etter håret...

Fra da av fikk jeg bind for øynene... de tok av meg alle klærne og begynte å henge meg opp. De bandt skuldrene mine til en bjelke og heiste meg opp... De spylte meg med kaldt vann fra en høytrykkspyler... I dagervis ble jeg hengt opp på denne måten talløse ganger. De prøvde å voldta meg, men lyktes ikke med det...de lot meg ikke sove. De første dagene fikk jeg ikke en gang noe å drikke....».

Güldereren Baran er stilt for retten under Antiterrorloven. Hun er tiltalt for medlemskap i en illegal organisasjon og blir beskyldt for å ha utført et væpnet angrep på en politibil. Hun har fremmet en klagesak, men de som torturerte henne, er fremdeles på frifot. Send appellbrev til:

The Minister for Foreign Affairs
Disisleri Bakanligi
06100 Ankara
Turkey

Brevforslag:

Dear Sir,

I would respectfully draw your attention to the case of Güldereren Baran. She was arrested by plainclothes police on 4 August 1995 and brought to Istanbul Police Headquarters where she was severely tortured. As a consequence her right arm is paralysed, and she has only limited movement in her left arm.

I am deeply concerned over her fate.

I would like to ask why Turkey has not enacted the safeguards against torture recommended by the European Committee for the Prevention of Torture and the UN Committee against Torture.

Yours sincerely

Tyrkia 2

Selahattin Simsek, grunnskolelærer, ble grusomt torturert og dømt til døden i en urettferdig rettsak i 1980. Straffen ble senere omgjort til 20 års fengsel. Det eneste myndighetene har på ham, er motstridende utsagn fra andre som også hadde blitt torturert.

Send appellbrev til:

The Minister of Justice
Ministry of Justice
Adalet Bakanli i

06659 Ankara
Turkey
(Fax: + 90 312 417 3954)

Brevforslag:

Dear Sir,

I would respectfully draw your attention to the case of Selahattin Simsek who was sentenced to death in 1980. The sentence was later commuted to 20 year's imprisonment. He is currently held in Ceyhan Prison near Adana.

Selahattin Simsek alleged he was tortured for over three weeks after his arrest. The only evidence against him seems to be contradictory statements made by people who had been tortured. Evidence which could have exonerated him was ignored. His lawyer was not allowed to speak in court.

In april 1995 Amnesty International submitted the case to UN Working Group on Arbitrary Detention. The working group ruled that Selahattin Simsek' imprisonment was arbitrary and urged the government to take the necessary steps to remedy the situation.

I fully agree with the working group and urge that the government ensure that Selahattin Simsek be promptly given a retrial.

Yours sincerely

FOTO: MARTIN TJERSLAND

Mens vi venter på *Nord-Norgebanen...*

Kapteinen: – Kaptein Jørgensen med mannskap vil gjerne ønske velkommen ombord i denne Boeing 737 maskinen på vei til Tromsøs uteliv. Vennligst fest sikkerhetsbeltene og tenn røyken.

Onsdag 13. november

Flyvertinnen: – Med på denne reisen har vi et ferskt eksemplar av studentavisa *Utopia*, som du forhåpentligvis sitter med i klypene nå, hvis ikke kan dette fort bli veldig vanskelig. Når du har lest hver bidige bokstav i denne avisa skal du få lov å ta deg en blund.

Torsdag 14. november

Flyvertinnen: – Opplever du dotter i ørene, kan det være lurt å holde for nesen og blåse kraftig ut. Etterpå leser du hele denne avisa baklengs. Når du har funnet alle de skjulte stalinistiske beskjedene, kan du sammen med studentprest Tor Stranda være med på messe i Bodegaen kl 12:00 (varer til 12:25). Etterpå kan du spise matpakken din, mens Stranda administrerer kaffe og termaskinene, for din tørsts skyld.

Fredag 15. november

Flyvertinnen: – I løpet av denne turen vil det bli servert et lett måltid, og det vil bli solgt tax-free varer til vanvittige priser. Filmklubben viser på Verdens-teateret kl. 23:30 filmene «*Trainspotting*» og «*Shallow grave*». To rock'n'roll filmer om drap, blod, heroin og sanne tøffe ting.

Lørdag 16. november

Kapteinen: – This is your captain speaking, we would like to draw your attention to Verdens-teateret. Her viser nemlig filmklubben kl 14:30 filmen «*Careful*», en stumfilmparodi fra Canada. Utover det vil det bli servert øl på alle uteplassene og toalettet befinner seg bakerst til venstre.

Søndag 17. november

Reklamebrosjyre i stolryggen: – Mens du drikker dine tilmålte 1.5cl med appelsinjuice kan du

kjøre oppblåsbare passasjerfly og ekkel nougatti. I dag er det sikkert noen som har bursdag. Gratulerer.

Mandag 18. november

Kapteinen: – Your captain is now speaking to you again. Hvis du ser ut av flyets venstre side (bruk vinduene), vil du kunne se Tromsø torg. Temperaturen i Tromsø er -1 og været er stabilt.

Tirsdag 19. november

Flyvertinnen: – Vi starter nå serveringen av et utsøkt måltidet, husk bare på å ikke spise alt sammen med en gang, du skal tross alt være her i over en uke til. Dessuten er det ikke pent å snakke med mat i munnen. Som akkompagnement til maten kan Tromsø jazz klubb varte opp med **Jan Gunnar Hoff Group**, som spiller pianojazz på Teaterkaféen kl. 21.00. Jacob Jervell, professor i teologi, holder foredraget **På vei mot det perfekte menneske?** I Aud. Max. Alternativt kan du se den sarte novellefilmene «*Terminator 2*» med Arnie på Blå Rock café.

Onsdag 20. november

Sidepassasjer (5 i promille): – Schå hvoll komell dlu fllla ssssnuppa miii? Slipp unna slike hesligheter ved å gå på Mu-

sikksirkus i regi av Kulturhuset. Med seg har de Karl Gustav Gjertsen, Øivind Nussle og Hans Urban Andersson. På Blå Rock er det temakveld med **David Bowie**.

Torsdag 21. november

Flyvertinnen: – Ved deres opphold i byen kan vi anbefale byens billigste øl (25 studielånkroner) på **Dampen**.

Torsdag 21. november

Kapteinen: – Your captain is now speaking again. Vi har nå startet innflygingen til Tromsø, og vi regner med å lande om seks dager. Og ellers spiller «*Young Neils*» på SubSircus. Lars Lillo, Per Vestaby og resten av gjengen spiller selvfølgelig utelukkende Neil Young cover.

Fredag 22. november

Flyvertinnen: – Vi vil snart bevege oss inn i noen luftlommer, og vi vil derfor oppleve litt turbulens. Husk bare: Ikke spy på setetrekkene!

Lørdag 23. november

Sidepassasjer (nå 6 i promille): – Skchall nnnndu llha len øll? Gratisølen tar du med til filmklubben. I dag har du nemlig mulighet til å se «*Night of the*

living dead». Vi gjør oppmerksom på at denne filmen egner seg dårlig til klinesekvenser med dama/typen. Ellers er det **Lørdagsmatiné** på kulturhuset.

Søndag 24. November

Flyvertinnen: – Kan mannen som har spydd i askebegeret vennligst kontakte flyvertinnen for psykiatrisk bistand. Også i dag er det arrangement i kulturhuset, nå **Symfoni- og solistkonsert** med Tromsø symfoniorkester.

Mandag 25. November

Kapteinen: – Stand by crew for security demonstration.

Tirsdag 26. November

Flyvertinnen: – Vi har nå landet i Tromsø, og kaptein Jørgensen med besetning vil gjerne takke for turen, og ønske velkommen tilbake ved en annen anledning. Vi ber dem beholde sikkerhetsbeltet på og sigaretten tent til flyet har stanset. Som rekreasjon etter flyturen kan vi anbefale Tom Waits i konsertfilmen «*Big Time*» på Blå Rock café.

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post, ELLER stikk innom Glassburet på ISV: